



Zámek v oblacích, autor: Tomáš Neuwirth

PÁR SLOV S TOMÁŠEM NEUWIRTHEM „JESENICKO JE JEN JEDNO“

Na tomto místě přinášíme pravidelně rozhovor s některou ze známých českých osobností, která zavítá do našich lázní, ať už jako klient, nebo jako účinkující na kulturních akcích. Tentokrát přinášíme rozhovor s osobností, která je v lázních skoro doma a prostřednictvím nádherných fotografií šíří povědomí o tomto krásném místě i jesenické krajině do světa.

Tomáši, jaký je Váš vztah k lázním, osobní a profesní?

Do lázní jezdím rád, asi jako každý Jeseníčák. Je to součást našeho města, kde se příjemně odpočívá a relaxuje. Třeba na Jižním svahu. Profesní vztah jsem si vytvořil velmi rychle. Jesenické lázně jsou přímo stvořené pro focení z ptáčích perspektiv. Zajímavé budovy, členitý terén, poloha lázní nad městem, to vše nahrává nevšedním snímkům.

Jsou místa, kde fotíte raději než jinde, kam se vracíte?

Fotogenický je zejména lázeňský dům Priessnitz s okolní krajinou. Loni při podzimní inverzi se mi podařilo nafotit sérii snímků, na kterých vystupuje

z nízké oblačnosti. Nazval jsem je „Zámek v oblacích“. Před pár lety mi učaroval také labyrint v Háji vily Ozdravy, tam se rád vracím. Nasnímal jsem ho během různých období a teď z fotek vytvářím digitální koláž. Výsledná fotografie se bude jmenovat „Labyrint času“.

Jezdíte si pro získané ceny osobně, nebo si je necháváte posílat? Vědí vůbec pořadatelé těchto soutěží, kde jsou Jeseníky?

Každá soutěž není zakončena předáváním ocenění. Někdy organizátoři jen zveřejní výsledky a posílají medaile poštou nebo diplomy mailem. K těm velkým soutěžím to ale patří, zvedá to jejich prestiž.

Pokračování na straně 2.

PRAMENY A PRAMENÍKY STUDNIČNÍHO VRCHU

PRAMEN ŠÁRKA

Rok vzniku: 1846
Nadmořská výška: 861 m
Vzdálenost od lázní: 2 km/ 2,7 km
(vzdušnou čarou/pěšky)

Prameník s netypickým tvarem, připomínajícím výklenkovou kapličku či jeskyňku najdeme u zelené značky mezi Priessnitzovým pramenem a Medvědími kameny. Jeho původ sahá do roku 1846, původní název byl Damen Quelle (Dámský pramen). Objevila se hypotéza, že se zde nacházely dámské přírodní sprchy a že od nich byl odvozen i název pramene, neodpovídá však skutečnosti. V roce 1910 byl pramen opraven na objednávku lázeňské komise a po roce 1945 byl přejmenován. V roce 1983 pomník renovovali zaměstnanci Československých státních lesů pod vedením pana Pročiva.

Podle senzibilů se lze v jeho blízkosti příjemným způsobem naladit na atmosféru lesa a kontakt s lesními bytostmi.

Levá strana stavby je poškozena a potřebuje opravu. Poválečný název vidíme na původní desce s originálním letopočtem. Pramen Šárka je poměrně stabilní a vydatný.



SOUROZENECKÝ PRAMEN

Rok vzniku: 1852
Nadmořská výška: 876 m
Vzdálenost od lázní: 1,9 km/ 2,9 km
(vzdušnou čarou/pěšky)

Prameník je bez desky či nápisu, název se dovíme z naučné tabule 9. zastavení Stezky živé vody, která tudy prochází. Současný název vychází z původního německého jména Geschwister Quelle, což je v překladu Sesterský pramen. Původní název opomíjel Priessnitzova malého syna a nové jméno se tedy zdá přesnější, neznáme však okolnosti vzniku a těžko lze předpokládat, že na vzniku pramene by se podílel tehdy šestiletý Vincenz Pavel. V letech 1871–1872 byla kolem pramene vystavěna Nassavská stezka, která se zde dělila na horní a dolní úsek. Tuto horní stezku v posledních třech letech dobrovolnický obnovil pan Sommer. Nad pramenem byl také Sourozenecký kříž, který v roce 2002 obnovilo Hnutí Brontosaurus a letos v září bude znovu slavnostně obnoven a instalován (více info na str. 4). Dnešní podobu získal pramen v osmdesátých letech 20. století. Je v dobrém stavu, ale v současné době čeká na drobné opravy. Celoročně nabízí výbornou vodu.



PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem, kdo se o mne starali od 10.2. do 10.3. 2021. V lázních se mi moc líbilo, ubytování výborné, strava chutná a pestrá, obsluha milá, procedury „šité na tělo“, jejich účinek úžasný. Krásné počasí, slunečné dny i sněžení, příroda, lesy, hory, vzduch. Doufám, že v únoru příštího roku přijedu zas.

Přeji všem pevné zdraví, vydařenou sezónu, radost a úspěchy soukromé i pracovní.

Jitka Štefanová, Rudník

Vážený pane inženýre!

Ve Vámi řízených lázních jsem pobývala od 29.3. do 26.4.2021.

Byl to můj vůbec první lázeňský pobyt v životě. Myslím si, že jako zdravotní sestra dokáží trochu vidět pod povrch.

Byla jsem vrcholně spokojena s prací úseku fyzioterapie, lázeňských procedur, stravování, ubytovacích i technických služeb. Stejně tak s lidským a profesionálním přístupem pana primáře Novotného.

A to vše za ztížených epidemiologických a ekonomických podmínek v těchto časech.

Velice děkuji za péči, která mi byla věnována. Lázně Jeseník všem doporučuji a doufám, že jsem zde nebyla naposledy.

S úctou Marta Podivínová, Praha

Dynastické změny po roce 1848

Revoluce roku 1848 jeho otce prakticky smetla z trůnu a katolické Bavorsko, lavírující v evropské politice mezi jednotlivými velmocemi, dostalo nového panovníka. Stejně tak jako katolické Rakousko, kde nastoupil na trůn 18letý František Josef I. Oba panovníci záhy spojila nejen politika, ale i příbuzenský svazek mezi Habsburky a Wittelsbachy. Rakouský císař se oženil r. 1854 s bavorskou princeznou Alžbětou, jejímiž rodiči byli bavorský vévoda Maxmilian Josef a Ludvíka, dcera bavorského krále.

Bavorský král Maxmilian II. Josef měl nechuť k dominanci Pruska diktované na sněmu ve Frankfurtu a jeho protikatolickým náladám. Měl spíše jiné vladařské úmysly, do bavorských dějin se zapsal jako podporovatel věd a umění. Založil velkolepé Národní muzeum, podporoval mnichovskou univerzitu, uděloval speciální řád vědcům a umělcům. Státní zakázky pro ně doslova jen pršely, kupříkladu vzpomeňme sochu Baviarie či Vítězný oblouk. Válce se však nevyhnul. V r. 1859 Bavoři podpořili rakouské tažení v Itálii. Proto byl roztrpčen, když se Rakousko podílelo na pruském tažení proti Šlesvicko-Holštýnsku. A jeho křehké zdraví zřejmě neuneslo zátěž, již byl ve velké politice vystaven.

Pobyt na Gräfenberku

Pomoc hledal i na Gräfenberku, kde se léčil ve dnech 12. – 30. července 1860. Doprovázeli ho tři pobočníci: generálové von La Roche, von der Tann a major sv. pán Leonrod, osobní lékař tajný rada

Dr. von Gietl, vedoucí císařské kanceláře dvorní rada von Pfistermeister a tajný sekretář Leinfelder. Ubytovali se na Gräfenberku v čp. 257 u šléřlékaře a Priessnitzova nástupce Josefa Schindlera. A zde jej také v neděli 29. července 1860 navštívil císař František Josef I. Setkali se nejprve dole ve městě na náměstí před budovou okresního hejtmanství (donedávna spořitelna), v němž proběhla audience. Po ní obě Veličenstva navštívila výstavu lněného a damažkového zboží v domě c.k. dodavatele Adolfa Raymanna. Poté odjeli na Gräfenberk, kde byla v prostorách královského apartmá prostřena slavnostní tabule. Po hostině si panovníci udělali krátkou vycházku do lesa a nakonec se odebrali do sálu v tzv. Hradu, kde se shromáždila vybraná lázeňská společnost. Císaři zde rovněž vysvětlili, co obnáší vodoléčebná metoda. V 17,30 odjeli oba panovníci zpět do města, kde jim byli ještě představeni důstojníci, kteří právě pobývali v lázních.

Bývalo též zvykem, že panovník při této příležitosti uděloval vyznamenání a obdarovával své poddané, kupř. továrník Raymann obdržel od císaře brilantový prsten. Hodnostně a služebně nižším pak dával zlaté a stříbrné mince na památ-



ku. To bylo i zvykem v lázních, kdy spokojený host dával lázeňskému personálu za dobré služby peníze. A tak zřejmě zůstala po léta zapomenuta někde v šuplíku ležet velká stříbrná mince z r. 1855 s portrétem bavorského krále (viz fotografie). Mince má ouško, obdarovaný ji asi nosil zavěšenou na krku či na řetízku hodinek. Je to jedna z mála upomínek na návštěvu tohoto dávno zapomenutého krále a jeho království.

Květoslav Growka



PÁR SLOV S TOMÁŠEM NEUWIRTHEM „JESENICKO JE JEN JEDNO“

Pokračování ze strany 1.

Tak to proběhlo také na soutěži Exposure ve Spojených arabských emirátech. Přebřání ocenění z rukou sultána jsem si nemohl nechat ujít. Závěrečným ceremonielem s vyhlášením výsledků vrcholil čtyřdenní festival. Byl to neopakovatelný zážitek. Porotu soutěže tvořili převážně evropští a američtí fotografové. Předpokládám, že by Českou republiku na mapě našli, ale umístění Jeseníků by už zřejmě tipovali. A rád jsem si také zajel pro zlatou a bronzovou medaili do Slovinska. Předávání ocenění dronové soutěže proběhlo v Centru vesmírných technologií ve Vitanje.

Jak se na Vašich úspěších podílí charismatická krajina Jesenícka? Myslíte, že je fotogeničtější než jiné regiony?



Ne nadarmo se Jeseníkům říká nejkrásnější české hory. Potvrzuje se to hlavně na podzim, když se listnaté lesy zbarví do žluta a do červena. Pro mě je Jesenícko velkou inspirací. Dronová fotografie je ze své podstaty předurčena ke krajinářským snímkům, záběrů z dálky, velká hloubka ostrosti atd. Pro umělecké vyjádření tak zůstává z pohledu fotografa méně možností. Velmi tedy záleží na výběru místa a způsobu jeho zachycení. Proto se snažím nalézat neobvyklé lokality, na první dojem mnohdy ne úplně zajímavé. Ale právě ten pohled z ptačí perspektivy jim dává nový rozměr. A na tato neobvyklá místa je jesenícká krajina bohatá. Zajímavé lokality bych určitě našel i v jiných regionech, ale jako patriot musím říct, že Jesenícko je jen jedno. A možnost fotit právě zde beru jako dar a velkou devizu.

Možná trochu drzá otázka: znali bychom jméno Tomáš Neuwirth i bez dronů? Nakolik dnes fotograf musí mít „dobré oko“, cit pro světlo atd. a nakolik je potřeba supermoderní technika?

Uprímně řečeno neznali. Fotím převážně krajinářské snímky, pohled z ptačí perspektivy jim ale dává nádech abstrakce či minimalismu. Hlavně u kolmých záběrů dolů. Toho bych při klasickém focení nedosáhl. Kompozice leteckého snímku je prostě jiná, otvírá nové možnosti. Princip focení ale zůstává stejný. U klasického fotoaparátu používám pevné objektivy bez zoomu. Nemohu si tedy záběr

přiblížit a kompozici tvořím tak, že si pro fotku musím dojít. U dronu je to podobné, ale s tou výhodou, že si na místo focení zaletím. V obou případech používám plný manuál a před exponováním snímku je potřeba nastavit hodnoty clony, času a iso. Kvalitní technika je důležitá, ale není to prioritou. I s horším foťákem lze udělat výjimečný snímek, pokud umíte plně využít jeho možnosti a hlavně budete ve správný čas na správném místě. Dá se říct, že je to kombinace obojího, dobrého oka i kvalitní techniky. A ještě bych k tomu přidal postprodukcii, tedy následnou úpravu fotek v počítači. Nemyslím retušování ve photoshopu, ale práci s formátem raw. Ten lze považovat za digitální negativ a dává mnoho možností, jak výslednou fotografií ovlivnit „vyvolat“. Mezi tyto úpravy patří především korekce expozice a vyvážení bílé barvy.

Jakým způsobem pracujete? Díváte se každé ráno z okna? Do jaké míry se na dobré fotografii podílí pečlivá příprava a do jaké míry štěstí či kouzlo okamžiku při aktuálním průběhu počasí?

I zde je to kombinace obojího. Některé fotky bez přípravy neuděláte, jiné naplánovat nejdu. Z okna se dívám a někdy mě zajímavá obloha opravdu nadchne a já pak rychle balím techniku a sedám do auta. Cíl focení většinou plánuji až během cesty. Některé fotky jsou naopak „vyčekané“. Máte vybrané místo a čekáte na východ či západ slunka nebo třeba na ranní opar. A snažíte se zachytit daný okamžik a tu náladu, kterou to místo v tu chvíli má. Někdy to bývá velmi krátká chvíle, příroda vám něco nabídne a pokud nejste pohotová, tak máte

smůlu. Už se mi to stalo mnohokrát. Při loňské podzimní inverzi jsem měl vytipovaná místa, která jsem chtěl vyfotit. Podle záběrů na webkamerách se dalo usoudit, kde to bude v danou chvíli optimální, ale ono se to rychle mění.

Do lázní jsem jezdil celý týden, i dvakrát denně, než jsem pořídil požadované snímky. Někdy byla inverze příliš vysoko, jindy jsem přijel pozdě a už byla moc nízko. Podobné to bylo u kombinované fotky silnice před Videlským sedlem nazvané „Cesta mezi ročními obdobími“. Ta se rodila poměrně dlouho. Zimní fotka byla pořízená na první výjezd, i když při teplotě -10°C to nebylo s dronem úplně jednoduché. Letní snímek se povedl udělat až při čtvrtém výjezdu. Buď bylo příliš větrno, nebo se vyjasnila obloha a na snímku byly nežádoucí stíny stromů, atd. Důležité je vytrvat a nenechat se odradit, výsledek pak stojí za to.

V Jeseníku je připravena Vaše výstava, je momentálně otevřená nebo se teprve čeká na její zahájení?

Výstava dronových fotografií nazvaná „Z NEBE“ se poprvé otevřela začátkem loňského října v divadle P. Bezruč. Ale hned po dvou dnech byla kvůli vládním restrikcím uzavřena. Pak se na pár dní zprovoznila ještě v závěru roku. V lednu jsem fotky převezl do Katovny (IC Jeseník), kde jsme očekávali dřívější otevření, než v divadle. To se ale bohužel nepotvrdilo a fotky tam čtyři měsíce čekaly na své návštěvníky. Desátého května se výstava konečně otevřela a mělo by to tak zůstat, až do 20. června. Všechny příznivce záběrů z ptačí perspektivy srdečně zvou. Čekají na ně snímky nejen z Jesenícka.

JG



Dosáhl jste řady úspěchů a ocenění, kterého z nich si ceníte nejvíce?

Odpověď na tuto otázku bych trochu rozvedl a zmínil ta zásadní ocenění z posledních let. V roce 2019 jsem přihlásil fotografie do všech soutěží skupiny Farmani Group. Spadá do ní MIFA v Moskvě, TIFA v Tokiu, BIFA v Budapešti a IPA v Los Angeles.

K mé velké radosti se mi podařilo zabodovat ve všech čtyřech majorech tohoto fotografického Grandslamu. Jesenícké fotky obdržely jedno zlato, dvě stříbra a dvě čestná uznání. Loni mi udělala největší radost účast ve finále All About Photo Awards. V historii této prestižní soutěže to bylo poprvé, co se česká fotka dostala mezi vyhlášenou TOP 40. A potěšila mě i obhajoba zlata v Moskvě. Letos to byly právě fotky lázní, které si získaly sympatie porotců. Do sbírky ocenění jsem přidal tři cenné skalpy z Beverly Hills. V podobě čestných uznání a nominace v sesterských soutěžích barevných a černobílých fotografií Color Awards a Spider Awards. Moc si toho vážím, protože mi ocenění udělila opravdu fundovaná porota. Mezi jejími čtyřiceti členy byl např. zástupce nejstarší aukční síně na světě Sotheby's, zástupce muzea fotografií de l'Élysée v Lausanne či ředitel uměleckých galerií z celého světa. A neskromně věřím, že je šance opět v Moskvě dosáhnout na nejvyšší příčku a zrealizovat vysněný zlatý hatrick. I zde se o to pokusím s fotkami lázní. Ještě bych dodal, že fotky lázní, zejména ty z inverze, úspěšně prezentuji na tematických skupinových výstavách. Kromě evropských zemí byly vystaveny také v USA, Mexiku či Austrálii.

OD OBNOVY PRAMENŮ K OBNOVĚ POUTNÍCH CEST S Tomášem Hradilem o vydávání knih, poutnictví a Cestě ke kořenům Jesenicka

V létě uplyne 20 let od brontosauří obnovy pramene Pokroku a Finského pramene, u které se také zrodil program Cesta ke kořenům. Ten na Jesenicko přinesl myšlenku popularizace místního přírodního a kulturního dědictví s aktivním zapojením a spoluprací místní komunity. Stejného tématu se týkají i dvě knihy s názvem Zmizelé Jesenicko, vydané Brontosauřem v posledních dvou letech. O historické paměti, prohlubování vztahu lidí k regionu a souznění s krajinou jsme si povídali s dlouholetým předsedou Hnutí Brontosaurus Jeseniky Tomášem Hradilem.



Tome, jak dnes vzpomínáš na dobu před dvaceti lety, na rok 2001 a tábor Kvítek na prameni, a na následující brontosauří aktivity na Studničním vrchu, na vznik Stezky Vincenze Priessnitzze?

Vzpomínám na to hrozně dobře, je to asi dáno i tím, že lidská paměť je selektivní a to horší po čase zapomíná. Pamatuji si to jako dobu velké euforie a nadšení a práce na něčem, co má smysl. Myslím, že jsme všichni intenzivně vnímali, že brnkáme na správnou strunu. Někde v pozadí těch vzpomínek pak k tomu patří uvědomění, jak to bylo náročné a chvílemi únavné a jak to tehdy vypadalo beznadějně, protože se zdálo, že na obnově pramenů téměř nikomu nezáleží. O to víc dnes člověka těší, že dnes je to jinak, protože se k těmto myšlenkám přidala řada dalších lidí.

V posledních letech prudce vzrostl zájem o jesenickou regionální tematiku. Vztah mnoha lidí k Jesenicku a jeho zapomenutým místům se značně prohloubil.

Jedním z prvních vydavatelských kroků jesenického Brontosaura byl v roce 2006 Atlas jesenických pramenů od Lukáše Abta, nyní máte za sebou velký počín, dva díly Zmizelé Jesenicka od Pavla Macháčka. Dá se říci, že publikace o regionu se na lokálním knižním trhu zabydlely a je po nich poptávka?

Podle naší zkušenosti v posledních letech prudce vzrostl zájem o jesenickou regionální tematiku. Vztah mnoha lidí k Jesenicku a jeho zapomenutým místům se značně prohloubil. Jak jsem už zmínil, jde to vidět i na péči o památky. Pokud jde o knihy, ještě před desíti lety jsme vydávali knihy regionální literatury, například i první Atlas pramenů, v nákladu 1000 ks a trvalo 8 až 10 let, než se náklad vyprodal. V poslední době se to však posunulo na úplně jinou úroveň. Knihu Zmizelé Jesenicko I.: Zcela zaniklé osady jsme vydali v nákladu 2000 kusů a ten byl vyprodán do roka. Poslední knihu Zmizelé Jesenicko II.: Částečně zaniklé osady proto jsme již vydali v nákladu 3000 kusů a zdá se, že bude vyprodána již za půl roku. A to mnohé značí. Zmizelé Jesenicko, dá se říci, se stalo lokálním hitem.

Chystá se Zmizelé Jesenicko III. O čem bude?

Už ne o zaniklých osadách, ale o starých poutních místech našeho regionu. Spolu s Pavlem Macháčkem bude nyní autorkou i Michaela Neubauerová, která už poutní místa zpracovala v minulosti jako historička. Máme v regionu celkem 14 významných poutních míst, shodou okolností tedy stejný počet, jako je zastavení křížové cesty.

I o toto téma předpokládáš zájem u čtenářů?

Nejenže o těchto místech a jejich historii vydáme knížku, ale současně uděláme vše pro to, abychom poutě také zpupularizovali. Jedna z myšlenek je, že vydáme i speciální turistickou mapu Jesenicka, kde budou zdůrazněny jak zaniklé osady z předchozích děl, tak právě poutní místa, která budou propojena poutními stezkami.

V čem je podle tebe hlavní síla tohoto poutnického tématu?

Knihy o významných poutních místech Jesenicka je zajímavá i sama o sobě, je z ní patrné, čím dříve region žil. Nicméně, to nejsilnější by mohly být právě ty poutě, ke kterým poukazuje. Chceme je obnovit, znovuoživit, ale trochu jinak, více vyladěné na dnešní podmínky. Většina těch míst na

Chystáme speciální turistickou mapu Jesenicka, kde budou zdůrazněny jak zaniklé osady, tak právě poutní místa, propojená poutními stezkami.

Jesenicku, kterých se to týká, je zaniklá, nebo málo využívaná. Oživení však může přijít formou dlouhé šňůrovité pouti po těchto poutních místech. Taková jesenická verze pouti zvané do Santiaga de Compostela.

Jak by tedy měly tyto poutě, inspirované místní historií a poutěmi do Compostely, vypadat?

Poutní místa, které nám ukázala Míša Neubauerová, jsme vyznačili na mapě a sestavili do poutní trasy. Nebylo to až tak složité, trochu se to samo v mapě nabízel jako pout' vlastně po „obvodu“ tohoto regionu. Podařilo se vytvořit návrh trasy, která by trvala sedm dní po jednotlivých etapách okolo 20 kilometrů. V této fázi je v plánu start na Poutním místě Mariahilf u Zlatých Hor, odkud by poutníci vyrazili a obešli ještě další tři místa v okolí, včetně například kaple svatě Anny v Horním Údolí. První den poutě by končil na Muně u smířského kříže "Za Sudety", nedaleko něj budou moci poutníci ten den složit hlavu ve skromných podmínkách jednoho z bývalých vojenských objektů. Další den by mohli pokračovat na Supíkovicce, kde bylo významné poutní místo na Nízké hoře. A tak dál, stále dále na severozápad, až do Bílé Vody, Travné, Račického údolí ke svatému Antoničkovi, před Boží horu u Žulové, Domašova, až nakonec na hraniční hřeben tohoto regionu, kde těsně za hranicí našeho Slezska s Moravou se nachází Vřesová studánka, také významné poutní místo, byť už sousedního regionu. Zde může být pout' slavnostně zakončena bohoslužbou. Každá denní etapa by měla přinést nejen turistický a poutnický zážitek, ale také obsahovat zázemí pro přespaní.

A poutnická sezóna bude v létě, o prázdninách?

Může se vydat na pout' sám, celoročně, kdykoliv. Možná to bude v některých obdobích těžší, protože nemusí v té době být zajištěno ubytování a další potřebné zázemí. Ale to také patří k poutím. Chce-li člověk pout' prožít i duchovně, měl by se na k tomu určeném místě ztišit a usebrat, jak jen to dovede, dle svého citění či vyznání. A pak na každém dalším místě. Pout' ho v tom trochu sama povede. Proto se také začíná na Mariahilf. Nejlépe s holí v ruce a s minimem vybavení. I to dělá pout' poutí, minimum vybavení a trochu se spoléhat na prozřetelnost, která při poutních stojích. A pak po pouti kráčí a den za dnem navštěvuje poutní místa našeho kraje a tím se hodně věci mění, v něm, i na Jesenicku. Některé denní trasy budou mít i delší a možná tím zajímavější varianty, můžeš si vybrat. Prožitek zaručen.



Většina poutních míst na Jesenicku je zaniklá, nebo málo využívaná. Jejich oživení může přijít formou velké pouti po těchto lokalitách. Taková jesenická verze pouti do Santiaga de Compostela.

Jak se celá tato záležitost, ze které udělat místní tradici, dostane do povědomí lidí?

V první dekádě srpna, dle všeho od neděle 8.8. do soboty 14.8. chceme pořádat větší společnou pout', kterou mohou individuálně využít skutečně mnozí zájemci. Domluvili jsme se s poměrně známým poutníkem Petrem Hirschem, což je kluk, který po jisté životní krizi chodil dva roky v kuse po poutích minimálně evropských a vlastně v určité míře podobně poutnicí dodnes, např. z různých míst ČR na Velehrad. A s Petrem jsme se domluvili, že by tři roky zde chodil s námi, jako takový zkušený vedoucí.

Ale tato pout' by nebyla jen organizovaná. Každý by mohl vyrazit jak by chtěl a dojet do cíle denní etapy, kdy by chtěl, ovšem pokud bude chtít se účastnit doprovodného programu, tak s ohledem na něj. Tato pout' může být velkou událostí nejen pro samotný zážitek a osobní růst poutníků, ale také pro region a jeho vnímání zapomenutých míst, které tímto budou opět ožívovány.

Tato pout' bude určena pro všechny zájemce, i tzv. nevěřící, respektive nenábožensky založené lidi?

Přesně tak. Kdokoli, kdo chce a je schopen tuto tematiku vnitřně nějak akceptovat, může vyrazit.

I na hlavní pouti v srpnu sice na jedné straně předpokládáme duchovní program v co největší kvalitě, ale na druhé straně, ten zde bude výhradně jako dobrovolná volba poutníků. Takže, kdo nechce, nemusí o něj téměř zavádět a prožívat si ty věci po svém. K tomu chceme, aby si zde každý našel svoje. Kdo má problém s bohoslužbami, duchovními rozhovory apod., mohl by ocenit třeba přednášky o daných místech, o historii a regionu, nebo kulturní program.

Naši myšlenkou je, aby svou účast na pouti vzávil téměř každý. I kdyby měl jít jen jednu denní etapu, ba dokonce si vyzkoušet po cestách jít alespoň tři kilometry. Ale samozřejmě, nejlépe vše. A ideálně, kdyby každý poutník svoji vnitřní usebranost směřoval jako své poděkování a prosbu za tento kraj, jeho obyvatele, jeho minulost a dobrou pozeňnanou budoucnost. Za odpuštění všech křivd a nesvárů. Každý se na tyto poutní cesty nevydá, ale i kdyby to bylo jen pár procent lidí, nekulí desítek procent obyvatel a návštěvníků tohoto regionu... bude to paráda. Bude to k dobré věci.

Zdá se, že jsi pro Jesenicko stále stejně nadšený, jako před dvaceti lety, možná ještě víc. Čeho bys chtěl v ideálním případě v našem regionu docílit?

Kamarád mi občas nadšeně vypráví o „Svaté zemi tyrolské“. Tak prý v Rakousku tamní obyvatelé říkají svoji zemi, horám, svěmu regionu. Proč si nedat velký cíl a dát průchod tomu, co nás láká, a vytvořit něco jako „Svatou zemi Západoslezskou“ z našeho zapadlého českého Slezska?

Dříve jsme opravovali památky a věnovali se Cestám ke kořenům a dnes vidíme, že ty věci už více méně fungují!

Už teď jsou nás přinejmenším desítky, kteří chtějí dělat něco víc a časem nás budou stovky. Tak si postupně nechme vzniknout region, kde se lidé vzájemně podporují. Kde je standardní doprava desítek své energie, či přebytku ekonomiky "pro chrám", v našem případě do podpory zlepšování místa, kde žijeme. Bude zde dobrovolnictví, lidé se postarají o drobné památky či o ovocné stromy v krajině, vedou kroužky pro děti, či podporují druhé v tom všem. Mohl bych to rozvádět dál. Minulost nás učí, že je to reálné a že to tady dříve podobně už bývalo.

JG



TIP NA VÝLET

Haluzkův pramen

Víte, který z pramenů v okolí Jeseniku je nejvíce radioaktivní? Jitřní pramen to není! Od loňského léta vévodí pomyslnému žebříčku nově objevený zdroj pod kopcem Bělák v oblasti Zlatého chlumu. Nese jméno Haluzkův a hodnoty radonu zde naměřené jsou v rámci regionu dosud zcela nevídané.

„V rámci letní jesenické T-expedice byla 2. srpna 2020 rozpoznána zvýšená radioaktivita tohoto pramene ve výši 670 Bq/l. Nedosahuje tedy ještě zákonem dané hladiny 1500 Bq/l pro přírodní léčivé zdroje, ale v rámci Jesenicka to je unikát, který svou radioaktivitou několikanásobně převyšuje všechny známé zdroje v širokém okolí, a to i známý "radioaktivní" Jitřní pramen,“ uvádí docent Viktor Goliáš z Přírodovědecké fakulty UK, který se měřením radioaktivity i jiných ukazatelů zdejších pramenů dlouhodobě zabývá.

„Pramen vyvěrá z mocné žíly světlého jednoduchého mikroklínového pegmatitu, který rozplaven propůjčuje svítivě bílou barvu odtokové stružce vody. Voda je studená a chutná, v květnu 2021 byl upraven výtok vody a zachycen primární zdroj pramene při aktivitě dokonce 860 Bq/l“, doplňuje docent Goliáš.

Velká je i vydatnost pramene, kolem 40 litrů za minutu. Dříve sloužil Haluzkův pramen jako zdroj vody pro blízký dům, nyní má stejné využití pro nedalekou chatu a napájí také „žabí“ rybníček dole na louce.

Pramen se nachází v oblasti severně od Zlatého chlumu směrem na Studený Zejř, asi 500 metrů severoseverovýchodním směrem od skal na Běláku. Přístupný je po stezce, která odbočuje dolů z Naučné stezky Česká Ves před soustavou vodních mlýnků. Při hledání doporučujeme se vybavit mapou. Případně souřadnicemi GPS.

JG



MALÁ POUŤ OKOLO LÁZNI

Zaujala-li vás na této straně tematika poutnictví a zároveň si říkáte, že byste něco podobného chtěli vyzkoušet a přitom nemáte mnoho času, nabízáme vám „Malou pout' v okolí lázní“. Tato netradiční volnočasová aktivita se bude konat v úterý 6. července od 9 do 12 hodin. Můžete si při ní „v malém“ vyzkoušet, jak funguje princip poutě, hledat hlubší souvislosti ve svém životě a zároveň prožít příjemné letní dopoledne. Akci doprovází náš mladší průvodce Jiří Glabazňa, sraz je před Lázeňským informačním centrem, podrobnosti se dočtete také před akcí na nástěnkách.



KNIŽNÍ TIP

Na Jeseníky!

Jaká byla tvářnost a atmosféra jeseníckých hor na konci 19. století? Kdy se začaly budovat první turistické chodníky, chaty a rozhledny? Kdo byli první turisté a nadšenci pro krásu hor a jak se nový způsob trávení času rozšířil mezi širší lidové vrstvy? Na tyto i mnoho jiných otázek odpovídá obšírným a velmi fundovaným způsobem kniha olomouckého historika Jiřího Glonka s výstižným zvoláním v názvu: **Na Jeseníky! Také její podtitul mnohé napoví: O putování jeseníckými horami, turistických bedekrech a mapách do roku 1945**

Začátky turistiky v jeseníckých horách jsou přímo spojeny s našimi lázněmi. Vodoléčba a lázeňský život byly nerozlučně spjaty s vycházkami do přírody, s jejím velebením a obdivováním. Dá se říci, že odsud se do hor šířila organizovaná turistika a také zimní sporty. Přelomem byl rok 1881, kdy Priessnitzův zeť Johann Ripper s frývaldovským notářem Edmundem Rudolphem Moravsko-slezský sudetský horský spolek. Jeho členové, kterých bylo záhy několik tisíc, na konci 19. století propagovali Jeseníky jako turistický cíl a šířili první turistické mapy.

Knihy Jiřího Glonka shrnuje velmi podrobným způsobem stovky hodin badatelské práce a přitom je psána čtivým jazykem. Naleznete v ní komplexní pojetí celého tématu, i desítky zajímavostí z historie jednotlivých lokalit, jako jsou například známé horské chaty. Dá se říci, že toto dílo je zcela unikátní co do šířky informací a zároveň se jedná o srdeční záležitost pro každého zájemce o historii regionu či milovníka našich hor. A každý, kdo našimi horami rád putuje, si při čtení uvědomí, jak těžce a s jakou obětavostí vznikalo před lety to, co nám dnes přijde zcela samozřejmé.

Ohlasy čtenářů napovídají, že i mnozí rodiče a místní patrioti bývají nad tímto dílem překvapeni, v jak tajemném a kouzelném kraji žijí...

Na Jeseníky!: O putování jeseníckými horami, turistických bedekrech a mapách do roku 1945, v roce 2019 vydala Vědecká knihovna v Olomouci, pevná vazba, 575 stran. U knihkupců lze pořídit v cenovém rozmezí 400-450 Kč.

JG



PRIESSNITZ BOUTIQUE

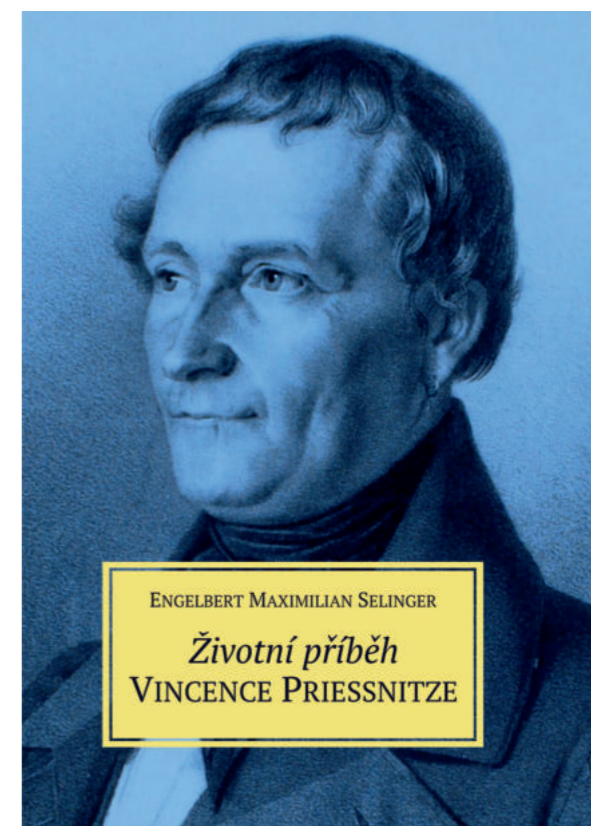
Pravidelní návštěvníci našich lázní si jistě všimli, jak se nám výrazně rozrůstá sortiment značkových produktů. Tradiční lázeňské oplatky již dávno nejsou jedinou specialitou, kterou lze v lázních ochutnat. Nabídku doplnily lázeňské trojhránky, lázeňské čokolády nebo kupříkladu unikátní bylinné čaje. Vyhlášený Priessnitzův likér doplnil lázeňský pivní speciál nebo nově také limitovaná kolekce lázeňského rumu IX/3. Dlouhodobě také rozšiřujeme nabídku aromatických koupelí, léčivého mazání, zábalů či tematické literatury. Konec konců v přípravě je i vlastní řada lázeňské kosmetiky.

Četné dotazy klientů, zda si mohou zboží objednat také domů, nás přivedli k otázce, proč pro Vás rovnou nevytvořit a neotevřít internetový obchod, aby jste měli celou kolekci našich výrobků kdykoliv na blízku. A tak jsme nelenili a v době zimní provozní přestávky jsme začali pracovat na novém projektu s názvem Priessnitz Boutique. Ne že by to byl snadný projekt. Online aplikace se neustále vyvíjejí a dnešní moderní eshopy jsou doslova na míle vzdáleny od svých starších předchůdců. Okamžitá online platba kartou je dnes naprostou samozřejmostí a bezpečnostním standardem, stejně jako propojení na různé podpůrné systémy, umožňující sofistikovanější správu objednávek a inzerci nabídek. Přesto se nám povedlo již po třech měsících příprav a programování internetový obchod spustit a pátek 15.3 slavnostně odeslat první objednávku. Poděkování patří jak dodavateli systému firmě Voltage Multimedia Studio, tak i všem kolegům, kteří se na realizaci projektu podíleli. Výsledek společné práce naleznete na internetové adrese eshop.priessnitz.cz. Eshop je optimalizován pro zobrazení v mobilních zařízeních, takže pohodlně nakoupíte i přes svůj telefon či tablet. Cílem bylo vytvořit graficky čisté, jednoduché a moderní prostředí, které bude pro zákazníky přehledné a intuitivní. Nabídka je pro přehlednost rozdělena do pěti základních kategorií – dárkové sady, dobroty z lázní, péče o tělo, publikace a značkové produkty. Kromě nabídky produktů zde zákazník nalezne ještě blog se zajímavými články ze světa našeho internetového butiku. V případě, že plánujete opakované nákupy, doporučujeme využít možnosti zákaznické registrace. Po přihlášení budeme mít přístup ke všem svým objednávkám, fakturám a během roku se dočkáte určitě i několika speciálních akčních nabídek. Zboží zasíláme jak na zvolenou adresu prostřednictvím české pošty, tak i na některou ze stovek poboček sítě Zásilkovna nebo Vám zdarma Váš balíček vydáme na lázeňském obchodu Bílý Kříž. Pevně věříme, že se Vám bude Priessnitz Boutique líbit!

Sleva na první nákup pro čtenáře Lázeňských pramenů

Ještě váháte? Nakupte u nás na zkoušku a získejte slevu 33% na nádhernou vzpomínkovou knihu našeho emeritního primáře Aloise Kubíka s názvem Lázně včera a dnes. Stačí, když si knihu objednáte a v košíku zadáte kód kupónu „prameny“. Sleva se Vám automaticky odečte na konci objednávky. V případě dotazů nás neváhejte kontaktovat na eshop@priessnitz.cz.

Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku



ENGELBERT MAXIMILIAN SELINGER
Životní příběh
VINCENCE PRIESSNITZE

POZVÁNKA NA RODINNOU SLAVNOST

Sourozenecký kříž v sousedství Sourozeneckého pramene byl od 19. století jednou z neodmyslitelných památek Studničního vrchu. Po jeho znovuvztyčení v roce 2002 si vyžádal další obnovu, která bude dovršena letos v sobotu 11. září takzvanou Rodinnou slavností. Na tu si vás dovolují pozvat iniciátor a sponzor obnovy kříže Slavoj Čegan s organizátorem a místním patriotem Kamilem Zuco Zajíčkem.

„Rodinná slavnost je určena všem, kdo mají kladný vztah k jesenícké krajině a rodinnému životu. Aktuální téma je propojeno nejenom historicky se Sourozeneckým křížem, u kterého se podle legendy loučily děti pana Priessnitze před odchodem do světa, ale zvláště pak pro dnešní život,“ uvádí Kamil Zuco Zajíček akci, která po loňském Žehnáni stromů opět přinese do okolí lázní netradiční událost.

„Sejdeme se ve 14 hodin na Jižním svahu v lázních. Úvodní slovo zde bude mít Tomáš Hradil z Hnutí Brontosaurus. Pak ponese nový Sourozenecký kříž až do poloviny Nassauské stezky ke skalisku cca, kde bude kříž usazen. V průběhu cesty nás čeká sedm zastavení, kde si můžeme odpočinout a poslechnout průvodní slovo římskokatolického děkana Stanislava Koláře a pravoslavného kněze Josefa Libora Kratochvíly. Budeme naslouchat

myšlenkám o rodině a soužití v ní, akce je otevřena nejen tzv. věřícím, ale i široké veřejnosti,“ uvádějí pořadatelé na pozvánce. Zájemci o nesení kříže se mohou přihlásit organizátorům na mail zuco.grafenbergsznam.cz nebo telefon 773950594.

PRÁCE NA OPRAVĚ SANATORIA PRIESSNITZ POKRAČUJÍ

Více než rok se potýkáme s pandemií Covid-19. Tato pandemie ovlivnila i provoz Priessnitových léčebných lázní (PLL) a má negativní dopad do její ekonomiky. Přerušovaný a neúplný provoz lázní znamená nemalé finanční ztráty. Z těchto důvodů musely PLL omezit provozní náklady firmy v loňském i letošním roce. Dotklo se to výrazně i oblastí oprav, údržby a investic. V loňském roce zahájena oprava sanatoria Priessnitz přesto pokračuje 2. etapou, i když v menším než plánovaném rozsahu.

„V rámci oprav a údržby byly kvůli propadu příjmů umožněny výdaje jen na akutní opravy a havárie a minimální údržbu, týkalo se to i každoroční provozní přestávky na konci roku 2020 byly minimalizovány. Všechny investice byly pozastaveny, zrušeny nebo minimalizovány,“ objasňuje situaci technický ředitel Roman Illek: „Navzdory těmto podmínkám se vedení lázní rozhodlo pokračovat v započaté opravě sanatoria.“

V loňském roce se v rámci 1. etapy provedla oprava fasády a střechy na jižní polovině hlavní budovy sanatoria, včetně opravy balkónů, lodžii a teras. V důsledku zmíněných požadavků na snížení nákladů byla plánovaná 2. etapa opravy ve svém plánovaném rozsahu zredukována, odložena byla oprava fasády.

„V letošním roce se tak realizuje pouze oprava střechy, tj. druhá polovina střechy hlavní budovy sanatoria. Termín realizace byl stejně jako loni stanoven na dobu od března do června, protože

vyžaduje pro realizaci příznivé klimatické podmínky. Úplné dokončení akce je naplánováno k 21. červnu 2021. Pozastavení oprav fasády představuje pro PLL snížení nákladů téměř o 11 milionů korun,“ uvádí Roman Illek.

Oprava střechy zahrnuje opravu a výměnu původních dřevěných prvků krovu včetně jejich statického zajištění a ošetření proti dřevokazu, opravu střešního pláště, výměnu střešní krytiny, střešních výleží, okenních výplní otvorů vikýřů, výměnu klempířských prvků a hromosvodů a samozřejmě montáž a demontáž lešení.

„Rozhodnutí vedení PLL o pokračování prací a dodávek na opravě střechy bylo pro nedokončenou celistvou opravu střechy velmi důležité. Zejména proto, aby se nadále neprohlašoval neutěšený stav konstrukcí krovu a střešního pláště, který způsoboval i degradaci konstrukcí pod krovem, zejména obvodového zdiva a stropních konstrukcí v podkroví. Pozastavení prací na opravě střechy

v letošním roce by v konečném důsledku představovalo vynaložit v budoucnu daleko větší množství financí, právě s ohledem na zvětšující se poškození konstrukcí a vybavení objektu v čase,“ doplňuje Roman Illek.

Na opravě střechy se v letošním roce zejména podílejí jako generální dodavatel firma REKONS z Jeseníku a dále firma ADIC Bohemia z Šenova (montáž a demontáž lešení) a firma Removal z Klecan (demontáž a likvidace krytiny).

Stavbou dochází k částečnému omezení klientů, a to zejména hlukem, případně prachem v době realizace, která byla stanovena na všední dny v době od 7 do 17 hodin. Dodavatel stavby se snaží v průběhu realizace tyto negativní dopady na pobyt našich klientů co nejvíce eliminovat. Všem klientům se tímto za případné negativní dopady omlouváme. Věříme, že všichni příznivci našich lázní ocení naši snahu o vysokou úroveň všech poskytovaných služeb, včetně stavu budov

léčebného a ubytovacího fondu. Věříme také, že se co nejdříve vrátíme k normálnímu způsobu života a také k plnohodnotnému provozu našich lázní. V dalších letech je plánováno pokračování opravy sanatoria Priessnitz. Jedná se především o dokončení opravy fasády Hlavní budovy sanatoria Priessnitz, o opravu fasády a střechy Nové budovy a konečně oprava fasády a střechy budov zadního traktu sanatoria.



SVATOVÁCLAVSKÉ SETKÁNÍ: VODA NADE VŠE A PAMĚŤ JESENICKÝCH HOR

Svátek svatého Václava (28. září) dal na Jesenicku vzniknout tradici Svatováclavských setkání. Loňský jubilejníročník byl více než důstojnou oslavou dvacetileté spolupráce a poděkováním za dobře odvedenou práci všem, kteří se od počátku na setkání podíleli, jeho tématem byla voda. Nadcházející setkání bude mít téma neméně zajímavé: Paměť jesenických hor.

Voda, nedostatek vody, sucho či bleskové povodně, vysychání vodních zdrojů, znečištění podzemní vody v důsledku lidské činnosti... Téma vody se v posledních letech stává jedním z častých námětů odborných studií, tiskových článků, publicistiky vůbec i rozhovorů obyčejných lidí. Tato realita byla prvním z důvodů, proč jsme vybrali právě fenomén vody. Dalšími byly poněkud pozitivnější skutečnosti: Jeseniky jako přirozená zásobárna vody a také historická spjatost rozvoje našeho regionu s vodou. Voda jako krajinnotvorný prvek spoluutvářela jesenická pohoří, byla a stále je hrozbou v podobě povodní nebo sucha. Také rozvoj průmyslu na Jesenicku byl v počátcích svázán především s využíváním pohonného potenciálu vodních toků a nesmíme zapomenout na vodoléčebné ústavy, kterých na Jesenicku a v Jeseníkách v širším geografickém kontextu vzniklo hned několik.

Voda „léčivo živné“, ať již v podobě minerálních vod v Karlově Studánce, Velkých Losinách, nebo jako přírodní pramenitá voda v Gräfenberku Vicenze Priessnitz, v léčebném zařízení Josefa Weisse v Jeseníku, u Johanna Schrotha v Dolní Lipové nebo v pozmeněné podobě ve Zlatých Horách. Zdejší podnikaví lidé spjatí s přírodou dokázali ve vodě odhalit skvělého pomocníka a využít ji nejen k osobnímu prospěchu, ale k rozvoji celého regionu. Proto bylo tématem XX. svatováclavského setkání zvoleno: *Voda na Jesenicku a v Jeseníkách*.



Kromě semináře, výstavy s názvem Bohatství vody a ledu a koncertu Jiřího Pavlici a Hradišťanu byla dohodnuta sňura doprovodných akcí v průběhu celého roku. Do jejich přípravy se zapojily další instituce, spolky a jednotlivci: Lesy ČR, CHKO Jeseníky, Město Jeseník, Rada pramenů, spolek Silezika a další. Čištění vodních toků, studánek a pramenů ke Dni vody, zdobení pramenů před zahájením lázeňské sezóny, sázení stromů, workshop o možnostech návratu vody do přírody v současnosti, fotosoutěž s tématem vody pro žáky a studenty jesenických škol spojená se soutěží a výstavou nejlepších fotografií, exkurze po

novodobých malých vodních dílech v krajině, obnova Wesselényiho pramene a odhalení pamětní desky méně známému hydropatovi Josefu Weissovi a jeho synům – takové byly plány k oslavě fenoménu vody.

Bohužel, v březnu roku 2020 vstoupila do hry opatření v souvislosti s pandemií a došlo ke zrušení prakticky všech plánovaných akcí až do června. Po letním uvolnění, které přineslo naději, přišla druhá vlna restriktí, takže organizátoři ani nedoufali, že proběhne samotné svatováclavské setkání. Přesto pokračovali v přípravě, což se nakonec vyplátilo. Pietní setkání v Bílé Vodě připomínající 70. výročí násilné internace řeholnic, oduševnělý koncert Hradišťanu jako oslava propojení přírody a člověka i vlastní odborný seminář se nakonec uskutečnily.



Došlo i ke znovuoobnově Wesselényiho pramene na Březinově ulici a na slavnostní odhalení pamětní desky Josefu, Gustavovi i Edmundovi Weissovým na čelní stěně hotelu Slovan.

Svědectvím o významu vody byl mj. i počet stran a abnormálně široké tematické rozpětí příspěvků sborníku: od historických statí o vodoléčbě či obměně vodních prvků v krajině nebo o projekci vody v umění přes přírodovědné, geologicko-hydrologické studie až po prezentaci současné péče o lesy jako přírodního rezervoáru vody v krajině.

Máme velké štěstí, že můžeme žít v Jeseníkách či v jejich podhůří. Příroda našeho kraje je sice drsná, zato ale nabízí zdroje, které jsou jinde již mnohdy na pokrajích vyčerpání. Chraňme pro sebe a generace svých následovníků ony poklady: hory i hluboká údolí, horské louky plné života, lesy a stromy vůbec, čistou vodu ve všech jejích podobách a veškerou faunu a flóru naší čarovné krajiny.

Dovolte mi na závěr, abych Vás všechny, jimž vzkouzly do srdce naše podmanivé Jeseníky, pozvala jménem organizátorů na XXI. svatováclavské setkání ve dnech 28. a 29. září 2021. Letošní ročník ponese název *Paměť*

jesenických hor – hlavně na počest 140. výročí založení Moravsko-slezského sudetského horského spolku (MSSGV) roku 1881 v tehdejší Frývaldově. Právě zásluhou tohoto sdružení byly naše hory zpřístupněny lidem-turistům: jeho sekce stavěly rozhledny a chaty, trasovaly a značily první cesty, vydávaly první turistické průvodce a mapy. Ale paměť hor sahá nejen ještě hlouběji do historie,



až k horotvorným procesům vedoucím ke vzniku celého pohoří – v širším slova smyslu totiž zasahuje do všech oborů bádání s ním spjatých.

Ze tým pořadatelů srdečně ve
Bohumila Tinzová

Svatováclavské setkání

Svatováclavské setkání, jehož hlavní částí je odborná konference na dané regionální téma, pořádají dvě jesenické paměťové instituce, Vlastivědné muzeum Jesenicka a Státní okresní archiv Jeseník. Mezi spoluorganizáteli byla a je řada dalších subjektů - Křesťanská akademie, Obec Bílá Voda a tamní farní úřad, Městská kulturní zařízení Jeseník a další. Od roku 2010 je třetím hlavním spoluorganizátorem akcí společnost Priessnitzovy léčebné lázně (PLL), která nejenže poskytuje prostory pro odborný seminář v Zimní zahradě Priessnitzova sanatoria, ale sponzoruje i všechny služby s ním spojené.

S konferencí je svázáno vydání sborníku příspěvků z jednání a dalších článků ke zvolenému tématu. Sborník je patrně nejdůležitějším výstupem celé akce, protože každoročně shrnuje stav poznání v daném oboru a slouží odborné i laické veřejnosti, a také jako podklad pro možnou výuku ve školách. Finančně je setkání zajištěno především díky příspěvkům Olomouckého kraje, Zemského archivu v Opavě, Města Jeseníku, sponzorské spolupráce PLL a drobnějších sponzorů. Náměstek hejtmána Olomouckého kraje a starosta/starostka Jeseníku přebírají také nad setkáním osobní záštitu.

DOSTATEK VODY NENÍ ANI PRO JESENICKO SAMOZŘEJMOST

Nejvýznamnější vodohospodářská společnost v regionu, Vak – Vodovody a kanalizace Jesenicka, a.s. se stará o zdroje vody. Naposledy to byl rozsáhlý průzkum v okolí Studničního vrchu, kde se na základě výsledků chystají technická opatření vedoucí ke zpomalení odtoku vody.

Jednou ze strategických rolí společnosti Vak – Vodovody a kanalizace Jesenicka, a.s. (dále jen VAK), je péče o vodní zdroje. Na významu naše úloha nabývá s tím, jak se dostatek této strategické suroviny stává méně samozřejmým a jak si VAK, coby největší vodohospodář v regionu, uvědomuje svoji pozici lídra v dané problematice.

Pro naši společnost to znamená vícero aktivit, jednou z nich je péče o zdroje vody. A protože zásadní lokalitou vody pro jesenické lázně a část Jeseníku je Studniční vrch, zpracovává VAK hydrologický průzkum dané lokality. Jeho realizaci provádí ostravská společnost UNIGEO a.s.

Naší motivací byl záměr realizovat technická opatření vedoucí ke zvýšení retenční schopnosti lesních pozemků a snaha zachovat vydatnost pramenů, z nichž je zásobována část Jeseníku. Zkoumáno bylo asi 8 kilometrů čtverečných Sokolského hřbetu, přičemž v I. etapě šlo o průzkum 11 pramenů (např. Finský pramen, Večerní pramen, Slovanský pramen...) a 7 povrchových toků (např. Kalvodka, Vidnávka, Lubina...). Navazující II. etapa už se podrobněji zaměřila jen na 4 prameny (Jitní pramen, Vilémův pramen, Rumunský pramen, Priessnitzův pramen).

A co obnáší průzkum jedné takové lokality? Třeba měření průtoku na 21 místech, vykopání sond, opakované kontroly a pořizování fotodokumentace sledovaných míst atp. Díky sběru a vyhodnocení dat pak může dojít k přesnému vytipování

prameniště, jež zasluhují největší pozornost.

V případě Studničního vrchu se VAK zaměřil na povodí Priessnitzova potoka a Pekelného potoka. Záměr okomentoval technický ředitel společnosti Robert Černý: „Šli jsme do toho s tím, že v obou plochách provedeme technická, přírodě blízká opatření, která poslouží k akumulaci odtoku, ke snížení rychlosti odtoku srážkových vod, zadrženi vody v krajině a následně k pozvolné infiltraci do země.“

Následně technické práce a jejich výsledky potvrdily, že v oblasti Pekelného potoka dává smysl realizovat pilotní stavbu přehrázek bez spodních výpustí, na jejichž vhodnost nás upozornily kopané sondy. Opatření přispěje ke zpomalení odtoku vody, což je nezbytná reakce na klimatickou změnu. „Je povinností nás vodohospodářů na tyto negativní trendy reagovat včas, abychom pro Jesenicko zajistili dostatek pitné vody.“, vysvětlila zodpovědnost VAK jeho ředitelka Lenka Podhorná. Samotná stavba přehrázek je naplánována na roky 2021-2022.

V následujících letech VAK plánuje napojení nových vodních zdrojů, a to konkrétně Keprnický potok (třetí zdroj pro ÚV Adolfovice) a zdroj podzemní vody v Horní Lipové. Dále bude zahájen hydrogeologický průzkum i v oblasti Křížového vrchu. V hledáčku máme také zřízení nového vodního zdroje v horní části Domašova.



TIPY NA CYKLOVÝLETY v rámci okresu Jeseník

Dnes vás pozveme na cyklovýlety v rámci okresu Jeseník. Bohužel v této velmi nelehké „covidové době“ jsme již zažili, že jsme nemohli opustit okres, ve kterém žijeme. I přes tato opatření naše lázně fungovaly pro klienty, kteří k nám přijeli na komplexní lázeňskou léčbu. Kdyby náhodou došlo ještě někdy k takovému zákazu, máme zde pro vás tipy na výlety v nejbližším okolí. Protože čistý vzduch a sport je ta nejlepší léčebná procedura.

Od roku 2016 máme možnost v rámci regionu jezdit po značených trasách, které pro vás tvoří a nadále se o ně stará sdružení YEScyklo. Několik tras má výchozí či průjezdové místo i u nás v lázních. Mezi nejzajímavější pro návštěvníky Jesenicka patří určitě trasy s tematickými okruhy.

Tyto trasy vždy tvoří okruh. To znamená, že se vždy vrátíte do výchozího bodu. Jsou označeny barvami a čísly. Tři okruhy vedou pouze po jedné barvě (červená, modrá, zelená). Sedm okruhů je kombinací barev a čísel (v mapě vyznačeny různými čerchovanými čarami). Samozřejmě, že ne všichni jste stejně fyzicky zdatní, proto se obtížnost okruhů odlišuje. Vybrat si můžete mezi lehkými, středně těžkými a těžkými trasami.

Na každém okruhu můžete navštívit mnoho zajímavých míst. Během cesty si můžete odpočinout také na odpočívadlech, která jsou vyznačena v mapě. Ve městě Jeseník, Adrenalin parku a Priessnitzových léčebných lázních můžete využít cykloboxů pro uschování kol.

V tomto vydání lázeňských pramenů vás seznámíme s třemi zajímavými okruhy.

Okruh Okolo Studničního vrchu - Tento okruh je dlouhý 19,9 km a můžete ho zvládnout za 2 hodiny. Cyklotrasa vede do lesů nad Priessnitzovy lázně a krouží okolo Studničního vrchu krajinou Rychlebských hor.

Během trasy můžete narazit nejen na vyvěrající prameny, bludné balvany, zatopené lomy, ale také na startovací místa trailů Rychlebských stezek nebo na krásné výhledy směrem do Polska.

Povrch: šotolina 50 %, asfalt 50 %. Celý okruh vede po modré cyklotrase

Slovanský pramen – Lázně Jeseník (konečná BUS) – U Pomezí – Lipová (jeskyně, ŽST) – Nad Pomezím – Žulový vrch (lom) – Pod Sokolím – Pod Klenem – Potok Lubina – U Krajků – Nad pramenem Johann Peter – Rumunský pramen – Jižní svah – Slovanský pramen

Dětský okruh – Tento okruh je dlouhý 11,3 km a můžete ho zvládnout cca za 1 hodinu a 10 min. Cyklistická trasa vede obcí Bělá pod Pradědem po vedlejší klidné cestě a přilehlými lesy. To tedy znamená, že se na toto místo můžete přesunout autem anebo dojet na kole do tohoto výchozí bodu. Těšit se můžete na odpočinková místa s krásným výhledem na hřebeny Jeseníků, ale také na odpočinková místa se zábavným programem.

Povrch: šotolina 25 %, asfalt 75 %
Bělá v pohybu (Adolfovice kino) **cyklotrasa 6210** – Bělá pod Pradědem (Obecní úřad) **cyklotrasa červená** – Pod Domašovským kopcem **cyklotrasa bílá** – V mlýnkách **cyklotrasa zelená** – Bělá v pohybu (Adolfovice kino)

Okruh Pod obřími skalami - Tento okruh je dlouhý 25,9 km a můžete ho zvládnout cca za 3,5 hodiny.

Tato trasa kombinuje údolní a panoramatické cesty a svým převýšením je ideální pro zdatnější cyklisty. Nejen že na této trase můžete potkat mnoho míst, kde se zaručeně pobavíte, ale výhledy z jeseníckého podhůří vás určitě uchvátí.

Povrch: šotolina 15 %, asfalt 85 %
Lipová-lázně (Schrotovy léčebné lázně) **cyklotrasa bílá** – Lipová-lázně (nad hasičárnou) – Lipová-lázně (hřiště) – Pomezí vápenka – Chata Smrčnick – Lomy na Smrčnicku – Pod Kopřivným **cyklotrasa zelená** – Větrolem (Ramzová) – Ramzová (ŽST) – Ramzová (parkoviště) – Pod Obřími skalami – U Jelenky – Pod Strmým (pokračovat po zelené směr Javořík) – Javořík **cyklotrasa bílá** – Lipová-lázně (Schrotovy léčebné lázně)

Toto jsou pouze některé z všech tras, které na vás na Jesenicku čekají. Další si můžete dohledat na www.yescyklo.cz. Budeme se na vás těšit v terénu. A pokud nemáte s sebou kolo, můžete využít služeb naší malé lázeňské půjčovny.

KG

PŘI NATÁČENÍ ČESKEM NEJEN ZA SPORTEM ZAVÍTALA DO NAŠICH LÁZNÍ ZNÁMÁ SPORTOVKYNĚ

rozhovor s Evou Samkovou

Druhá řada sportovně-cestopisného seriálu Českem nejen za sportem přivedla moderátorskou dvojici, snowboardcrossačku Evu Samkovou a skicrossaře Tomáše Krause také do Jeseníků. Pořad se věnuje nejen sportu, ale také zdravému životnímu stylu, který je oběma těmito osobnostem vlastní. Využili jsme návštěvy populární sportovkyně a požádali ji o krátký rozhovor o našem regionu.

V pořadu „Českem nejen za sportem“ dáváte divákům tipy na aktivní trávení dovolené a volného času. Jak na Vás při natáčení zapůsobily Jeseníky?

Já musím říct, že v jeseníckých lázních jsem před tím byla tak možná jednou, myslím, že to bylo jen se školou ještě na základce. Přímo Lázně Jeseník byly pro mě úžasným místem, stát tam nahore na kopci a koukat se do té krajiny pod Vámi, je nádherné. Takže to se mi moc líbilo.

Znáte naše hory už z dřívější doby, jaký k nim máte vztah?

Jeseníky mám ráda, párkrát jsem tam byla, jezdím tam občas na snowboard, ale je to samozřejmě pro mě dost daleko z Prahy nebo z Krkonoš, ale líbí se mi tam a od kamarádů, kteří odtud pocházejí, mám jen ty nejlepší reference. Jezdím také na Rychlebské stezky na kolo a to je něco neskutečného, ten terén je opravdu náročný, je to hodně fyzicky náročné, ale o to je to krásnější. Myslím si, že jak je to trochu „z ruky“ pro lidi z Prahy, tak díky tomu tam není přelidněno. Já když jsem byla v Jeseníkách, tak tam byl poměrně klid, a to se mi líbilo.

Co vás přivedlo k otužování a koupání v ledové vodě?

No tak hlavně to byl takový týmový „hec“, protože poprvé jsme to zkusili pořádně v Argentíně, když jsme byli na soustředění v zimě, protože jsme se tam vykoukali v oceánu o teplotě 4 stupně Celsia. A od té doby jsme to měli jako skupinový rituál, společenskou událost a samozřejmě ty benefity zdraví jsou také plus.



Víte, že V. Priessnitz doporučoval a úspěšně používal podobnou terapii už na začátku 19. století?

Já mám pocit, že mi o tom, když jsem byla úplně malá, říkal děda, ale samozřejmě tyto procedury znám a o to je mi to sympatičtější.

Máte v letošní úspěšné sezóně, kdy jste zvítězila ve světovém poháru ve snowboardcrossu, ještě nějaká nesplněná přání?

No, asi ne, asi nemám, ale ještě nevím, jestli nebudu mít nějaké přání ještě ve zbytku roku. Ale teď jsem moc spokojená.

Jak relaxujete?

Snažím se relaxovat v přírodě, buď výletem, i pěším nebo na koních, to je velká psychická relaxace, mentální a snažím se také relaxovat tělo, což je důležitá součást vrcholového sportu. Takže buď aktivní odpočinek s nízkou intenzitou pohybu, nebo pak mám ráda masáž, takto také ráda relaxuji.

Byla jste někdy v lázních?

Musím říct, že ne, protože kdybych už měla nějakou dovolenou, nějaký čas, tak zase jedu na nějaké to „chození po horách“.

Co Vás v nejbližší době čeká?

Čeká mě suchá příprava, posilovna, vytrvalostní a objemové tréninky, ale také užívání si těch mých koní a také poměrně hodně času strávím v České republice

Přejeme Vám mnoho úspěchů ve Vaší kariéře a také šťastných chvil ve Vašem osobním životě.



CESTA DO LÁZNÍ: HISTORIE NA KAŽDÉM KROKU

Vycházka do kopce z vlakového nádraží a popis zajímavostí při cestě do PLL. Co jde letmo vidět z okna autobusu či auta, ale jen při cestě pěšky se s tím můžeme doopravdy setkat.

Na konci velké louky nad vlakovým nádražím stojí pod košatým stromem půlkruhová stavba z opracovaného kamene a na ní je mramorová deska s nápisem: **BUĎ TRPĚLIVÝ**. Dvě lavičky nás vybízejí k odpočinku a nabízí nádherný výhled na panorama hor. Před sebou vidíme druhé nejvyšší pohorí ČR s populárním Pradědem. (Nahore z lázní pak budeme mít výhled na tři pásma hor, které svou náručí chrání Jesenícko a tvoří jedinečnou kulisu a přírodní podmínky Priessnitzových lázní.) Doporučuji tuto vyhlídku zejména na jarní či letní zelené louce! Jde o Gilbertovo odpočívadlo, které vzniklo v roce 2017 jako náhrada za zaniklý Gilbertův pramen (viz níže)

Po krátkém odpočinku vystoupáme na hlavní cestu a před sebou máme parčík s žulovým obeliskem ve tvaru plamene. Zde vidíme nápis: **Zde zahynuly v plamenech oběti čarodějnických procesů, 1624-1684**. Nejnovější objevy historiků naznačují, že to nemusí být pravda, přesto je toto zajímavé místo hodno naší pozornosti jako připomínka pohnuté historie celého kraje.

Pokračujeme cestou do lázní a po pravé straně u silnice je bývalý Gilbertův pramen.

Stavba z opracované žuly má na čelní straně mramorovou oválnou desku, na které je stojící lev na půlkruhové podstavci a nápis **Lázně Jeseník 1961**. Vzhledem ke svému umístění blízko u silnice se zde zřejmě nebudeme zastavovat a jen si všimneme místa, jehož původ sahá až do časů pana Priessnitze.

Pokračujeme po silnici a na začátku ulice V Aleji, která běží dolů směrem ke Kalvodově ulici lemovaná pravidelně ořezávanými lipami, vidíme takzvaný Leutschův kámen s nápisem **Priessnitzovy Lázně a.s.** Trojboký žulový kámen připomíná Priessnitzova pacienta a donátora stavby ulice V Aleji Alberta Leutsche. Kámen je dnes v poněkud nešťastném sousedství elektrických skříní.

Naše pátá zastávka je u silnice vpravo pod penzionem Gräfenberk. Rozsáhlá žulová zed' zdobená popínavou rostlinou nám vystavuje na odiv honosný mramorový pomník se sloupovím. Ze lví hlavy vytéká voda a jsme u prvního pramene pod lázněmi. **Géniův pramen – Genie Quelle**. Na samostatném obelisku na vrchu pomníku vidíme reliéf se smrkem a vycházejícím sluncem a dvoj-jazyčný text: **Nade všemi vrcholky je klid – Ober allen gipfen ist ruhe. J.W.Goethe**.

Od pramene pojmenovaném po géniu zakladatele lázní stále stoupáme po silnici až k úpatí „Kouzelného vrchu PLL“.

Na pravé straně je žulový jehlan. Na jeho vrcholu je kovový džbán s písmeny V.P. Spodní část zdobí mramorová vana. Obě dohromady vyjadřují Priessnitzovu vodoléčbu. Na pomníku čteme: **Francouzský pramen 1841**, a nápis v originále: **Au Genie De L'eau Froide = Géniovi studené vody**. Pomník a pramen k počtu zakladatele lázní, postavili francouzští pacienti. Jeho zajímavostí je nejmenší vyústění tekoucí vody ze všech pramenů v PLL.

Pokračujeme dál po schodech vzhůru až k hotelu Jana Rippera. Náš zájem směřuje ke kamenné zídce a mramorové desce vlevo od schodů, opět s dvojjazyčným textem. Text je věnován památce **Jana Rippera (1830-1912)**, který se velmi zasloužil o rozvoj jeseníckých lázní Gräfenberk. Jan Ripper byl zetěm V. Priessnitze, spoluzakladatelem a dlouholetým předsedou Moravsko-Slezského Sudetského horského spolku (MSSGV). Do lázní přijel 5 let po smrti V. Priessnitze a poznal zde jeho pátou dceru, slečnu Marii Annu Priessnitzovou, kterou si vzal za ženu.

O pět metrů výše, hned vlevo vedle schodiště, je hezký mramorový obelisk ozdobený čtyřmi sloupky propojenými masivním řetězem. Text v překladu: **Chceš-li v živém organismu docílit**

vlhké teplo, nebo čerstvou sílu, tak pamatuj na studenou vodu, která spojená s dietou, pohybem a čistým vzduchem je největším léčebným prostředkem, to vše je podstata přírodní léčby. Proto hrozí-li ti akutní či chronická nemoc, neklesej na mysli a důvěřuj této jediné a pravé uzdravující síle přírody. Jde o jediný psaný odkaz V.Pr. v areálu PLL pro hosty. Pomníček vznikl na popud Jana Rippera a jeho dcery Zdenky v roce 1881. Pokud bychom po schodech pokračovali dále, došli bychom až k rodnému domu pana Priessnitze, o němž si povíme někdy příště.

Starší průvodce lázní Jan Kratěna



V JESENÍKÁCH SE NEZTRATÍŠ

Aby se turisté mohli lépe pohybovat v horách, vznikaly v minulosti na některých místech mapové tabule. Zde se potom dozvěděli, kde se zrovna nachází a kam se ještě mohou vydat. V roce 2009 vzniklo pro lepší orientaci v Jeseníkách celkem 100 mapových tabulí pro zimní turistiku. Tyto tabule toho mají již hodně za sebou a mnoho z nich je potřeba zrenovovat.

V dnešní mobilní době už ztrácí tyto cedule na významu, protože mapové podklady má většinou každý na svém mobilním zařízení. Přesto se Mikroregion Jesenícko a Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu rozhodli tyto mapy opravit a zároveň jim dodat přidanou informační hodnotu. Každá nová opravená cedule bude tedy obsahovat aktualizovaný mapový podklad, který bude informovat nejen o turistických trasách a značkách, ale i o cyklotrasách YEScyklo na Jesenícku, Šumpersku a Zlatohorsku nebo Lyžařských běžeckých trasách v jednotlivých oblastech Jeseníků. Další část tabule bude návštěvníky upozorňovat na možné turistické cíle v okolí. Na každém stojanu to budou tři tipy s krátkým popiskem, vzdáleností a informací, jak se k danému

místu dostat. Protože autoři myslí i na přírodu, zahrnuli do svého projektu také návštěvnícké desatero „Jak se chovat k Jeseníkům“. Pomocí legračních malůvek a krátkého textu chtějí ukázat všem turistům správné chování v našich krásných horách (viz str. 12).

Součástí map je i propojení s pomocí QR kódů. To zahrnuje také upozornění na zajímavé projekty, jakým je například „Cestou Jeseníky“. Jeho cílem je především motivovat co nejširší veřejnost k aktivnímu poznávání Jeseníků a provést nejen turisty, ale i místní někdy méně navštěvovanými lokalitami a částmi regionu.

A pokud vám záleží na dalším rozvoji cyklotras, turistických tras, údržbě bílé stopy či nových zajímavých projektech v Jeseníkách, dostanete zde

informaci, jak pomoci a přispět formou DMS.

Protože je v plánu opravit a zrenovovat 50 malých a 50 velkých tabulí po celých Jeseníkách, bylo potřeba získat celkem jeden milión korun. To se podařilo, a díky Mikroregionu Jesenícko, Olomouckému kraji, Czech Tourismu a firmám Kilpi, ČEZ, bazoš.cz a Holba se budete moci již v druhé polovině roku 2021 dozvědět na mnoha místech v Jeseníkách důležité informace a naplánovat si trasu podle aktualizovaných map.

**Jak se chovat k Jeseníkům?
Podívejte se na zadní stranu! :)**

SCR Jeseníky

BUDE ROK 2021 LEPŠÍ NEŽ 2020?



Rok 2020 byl pro Priessnitzovy léčebné lázně zcela jiný než všechny roky předcházející.

Na jaře roku 2020 byl finanční plán společnosti značně narušen masově rozšířenou nákazou nemocí Covid-19, která se bohužel nevyhnula ani České republice. Ve snaze zabránit šíření onemocnění došlo vládou k zavedení řady mimořádných opatření, která měla vliv na vývoj tržeb a finanční situaci naší společnosti.

V naší společnosti tak došlo postupně k úplnému útlumu poskytování služeb ke dni 9.4.2020. Lázeňská léčba byla zakázána a naše lázně byly více než měsíc mimo provoz. Museli jsme uzpůsobit provoz lázní celoročně tak, abychom minimalizovali rozšíření nákazy Covid-19 v lázních, jak mezi zaměstnanci, tak mezi klienty. Tržby lůžkové složky za rok 2020 se propadly v kategorii zdravotních pojišťoven o 32 912 tis. Kč, v kategorii samoplátců o 12 073 tis. Kč. Celkové tržby a výnosy tak byly nižší o 44 985 tis. Kč oproti původnímu finančnímu plánu na rok 2020.

I přes výrazný pokles tržeb společnost nepropustila žádné stálé zaměstnance a snažila se zmírnit negativní dopad ve společnosti čerpáním cílených programů vyhlášených vládou prostřednictvím ministerstva pro místní rozvoj, ministerstva průmyslu a obchodu a ministerstva práce a sociálních věcí.

Společnosti se podařilo zajistit plynulý financování provozu lázní včetně realizovaných investic a oprav. Začátkem roku 2021 byla zahájena II. etapa opravy sanatoria Priessnitz. Jedná se o střechu na severní části Hlavní budovy Priessnitz. III. etapa by měla pokračovat i v roce 2022.

S postupným plánovaným rozvolňováním mimořádných opatření bude průběžně provoz celé společnosti obnovován a vedení společnosti očekává, že v letních měsících se již bude dařit plnit plánované ukazatele. Vzhledem k očekávanému propadu tržeb ve výši cca 30% , a tím i snížení hospodářského výsledku, nebude společnost realizovat další plánované investice v roce 2021. Tyto investice a opravy budou přesunuty do roku 2022.

V současné době se začínají plnit lázně komplexními pacienty a hlavně pacienty po prodělaném onemocnění Covid-19.

Věříme, že špatné období je za námi a naše lázně budou i nadále patřit mezi „TOP“ Lázeňská zařízení v ČR.

*Bc. Jitka Matušková
ekonomicko-personální ředitelka PLL*

Sledujte nás na Facebooku



www.facebook.com/laznepriessnitz

Sledujte nás na Instagramu



[laznepriessnitz](https://www.instagram.com/laznepriessnitz)

JEDINEČNÉ MÍSTO PLNÉ ENERGIE

Priessnitzovy léčebné lázně v Jeseníku leží uprostřed téměř nedotčené přírody Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku v nejsevernějším cípu Olomouckého kraje. Už při první návštěvě na Vás zapůsobí jejich charismatické genius loci, výhledy na hřebeny Jeseníků či jedinečné Sanatorium Priessnitz. Tajemství zdraví, které si na Gräfenberk jezdili zlepšovat králové i vévodové, najdete v pramenité horské vodě, energeticky silných místech a čistém ovzduší, které je obohaceno vzácným výskytem biogenních prvků. Unikátní klima pozitivně působí především na onemocnění dýchacích cest, štítné žlázy i psychických poruch. Při každé návštěvě u nás můžete vždy objevit něco nového „jen pro sebe“ a dobít tolik potřebnou energii.



NÁŠ ZÁBAL MŮŽE BÝT „STRÍPKEM Z LÁZNÍ“ I STYLOVÝM DÁRKEM

Martina Štefanková je zakladatelkou značky Mamavis, která nabízí stejnojmenné zábal, využívající originálním způsobem známou metodu Vincenze Priessnitz. Přinášíme druhou část rozhovoru, o který jsme Martinu požádali při jedné z jejich návštěv Jeseníku. (dokončení z LP 1/2021)



Můžete zkusit popsat hlavní myšlenku a cíl Vašeho podnikání?

Vydala jsem se odhodlaně cestou prošlapanou Vincenzem Priessnitzem. Vyzkoušela jsem si zdánlivě jednoduchou, ale složitou cestu od prototypu a výroby v malých sériích typu „hand made“ k sériovější výrobě, se zapojením šicích dílen v našem regionu. Stále se ale nevzdávám své původní představy malé manufaktury, se zaměstnáním lidí se zdravotními omezeními, v prostředí s přátelskou atmosférou, jako malého sociálního podniku. Přitom si uvědomuji, že vše je i o penězích! A cena zábalu by měla být taková, aby si mohli dovolit i méně majetní lidé.

V marketingu a obchodě věřím ve vzájemně výhodná partnerství, přinášející prospěch všem. A řekněte, kde jinde hledat toho nejsprávnějšího spojence než přímo v srdci vodoléčebného lázeňství, v lázních pojmenovaných po Priessnitzovi, v Jeseníku.

Že mě to táhlo čím dál víc do Jeseníku, je tedy více než jasné, že?

Splnilo návštěvy Jeseníka a lázní vaše očekávání? Příznám se, ještě je předčily. Mým velkým přáním bylo navštívit místo, kde vše vzniklo, kde malý Vincenz začínal. Nasát atmosféru vašeho města a na vše si takřkajíc sáhnout. No, po prvním příjezdu do lázní nás zastihl nečekaný déšť. Připadaly jsme si jak zmoklé slepice. A tak hned

hledáme zrcadlo a poupravujeme, co se dá. Co když nás čeká důležitá schůzka?

Shodou šťastných okolností jsem se dostala až ke dveřím pana primáře MUDr. Jaroslava Novotného. Pan doktor Novotný nás zve dovnitř. Hned nás upozorňuje, že nemá moc času. Těž první zmínka o zábalu Mamavis se mu moc nezdá, ale přesto nám dává šanci a trpělivě a pozorně naslouchá. Pozoruje náš zápal, a výrobky si prohlíží již důkladněji, ptá se na detaily. Vysvětlujeme složení zábalu. A pak nám sděluje, že naše výrobky opravdu splňují veškerou funkčnost tzv. Priessnitzova zábalu. Dostává se nám pochvaly, projevu přízně. Mým úšim to zní jako rajská hudba! Ještě nám radí, jak o výrobku a jeho užití podávat správné informace. Loučili jsme se tehdy s příslibem další spolupráce.

A ta se skutečně zrealizovala, je to tak?

Krásný to pocit! Sen či skutečnost? Skutečnost, za kterou jsem velmi vděčná. S ohledem na deštivé počasí jsem tehdy nechala bližší prohlídku lázni na jindy. Ale i tak je tu nádherné, je známo, že pobyt zde je ozdravný sám o sobě. Víím, že tajemství zdraví tkví v pramenité horské vodě, energeticky silných místech a čistém ovzduší, které je obohaceno vzácným výskytem biogenních prvků. Unikátní klima pozitivně působí především na onemocnění dýchacích cest, štítné žlázy i psychické poruchy. Při dalších návštěvách jsem pak poznala světovou raritu lázní, Balneopark Vincenze Priessnitz. Speciální „vodní zahrada“, v níž se můžete brodit potůčky, vyzkoušet Priessnitzovy lavičky nebo skotské stříky. Takže hurááá sem! Dostalo se mi také pokaždé vlídného přijetí u doktora Novotného, jeho neocenitelných rad a psychické podpory. Moc si toho vážím.

Některá videa pořízená s MUDr. Jaroslavem Novotným si lze shlédnout na našich stránkách www.mamavis.cz

Se zaujetím jsem si vyslechla jeho vyprávění o aktivitách na poli propagace cesty Vincenze Priessnitz, tohoto „vodního léčitele“, aby zůstala zachována i pro další generace. Jak u nás, tak v zahraničí.

Knihu Vincenz Priessnitz – Světový přírodní léčitel, kterou mi pan doktor Novotný při jedné

z našich pracovních setkání doporučil, jsem přečetla jedním dechem. Mezi mými kolegy z týmu Mamavis jde nyní z ruky do ruky. Stala jsem se obdivovatelkou Priessnitz a s velkou pokorou se dobrovolně zapojuji do pro mne krásného úkolu přispět ke zviditelnění cestu tohoto genia. Z Jeseníku pokaždé odjíždím okouzlena místem, ale i lidmi, se kterými se zde setkávám.

Zkuste nám přiblížit, jak by mohla vaše spolupráce s Priessnitzovými lázněmi vypadat.

Zábalu Mamavis, v celé škále - pro tu kterou část těla podle konkrétní potřeby - si bude moci pořídit každý lázeňský host či návštěvník lázni. Naši společnou představou je, že si lidé budou moci takto vlastně odvézt „malý střípek“ svého pobytu v lázních kousek s sebou domů. Jako kúru, kterou mohou kdykoliv využít. Nebo jako stylový dárek. Ve formě Priessnitzova zábalu Mamavis pro jednoduché a komfortní použití s nastavitelnou délkou suchého zipu. Zábalu na krk k léčbě dětské laryngitidy, anginy, bolesti v krku, ztrátě hlasu. Zábalu na hrudník, bedra, kyčle k léčbě respiračních onemocnění, ale i jako teplý bederní pás kolem zad při potížích ledvin či močových cest. Zábal na kolena se používá k podpoře tlumení růstových bolesti, pomáhá proti revmatismu, v poúrazových stavech. Zábal na hlavu typu čelenka oceníte při migréně, bolesti zubu či ucha. Se zábalem na karpál jsou velmi dobré zkušenosti při léčbě zánětu karpálního tunelu, zánětu šlach, bačkor či zábalových dek.

S potěšením ráda přidávám informaci, že s obchodní ředitelkou Priessnitzových léčebných lázních paní Ing. Kateřinou Tomášovou jsme v těchto dnech dohodli obchodní smlouvu. Řešili jsme nejen ceny a obchodní podmínky, ale i detaily, společného designu krabičky a letáčku.

Její součástí je, že lázeňští lékaři budou mít ve svých ordinacích k dispozici vzorky zábalu Mamavis. Aby je zájemci předvedli, případně doporučili.

Žijeme v době digitální komunikace, naše zábal a spousta užitečných informací mohou lidé získat už nyní na e-shopu mamavis.cz.

Nedílnou součástí naší začínající spolupráce bude určitě vzájemná propagace. Věřím, že marketingová komunikace bude vedena ku prospěchu jak oběma stranám, tak hlavně široké veřejnosti.

Řekněte nám na závěr, co vás motivuje k dalšímu rozvoji a inovacím?

Spolu s Vincenzem Priessnitzem a vašimi světoznámými vodoléčebnými lázněmi jsem skálopevně přesvědčena, že PŘÍRODA A VODA LČÍ. A tak spolu se s osvědčeným týmem svých kolegů hledáme, jak naše zábal dále zlepšovat. Například použít speciální nanotextil do vnitřní vložky zábalu a využít tak originálních vlastností tohoto materiálu – vysoké absorpční a filtrační schopnosti. Nanotextil se z laboratorní vědy a výzkumníků stále více dostává do výrobní běžné spotřeby. Známe je jeho použití jako krytí ran, v osobních ochranných pomůckách typu roušky atd. Zatím bych ale více nerada prozrazovala.

Nezapomínejme, že můj rodný Klášterec je také lázeňským městem! Pod kouzelnými Krušnými horami, s řekou Ohře protékající městem, s hezkou krajinou. A zábalu Mamavis propojují lázeňská města Klášterec a Jeseník.

Se svými kolegy se už nějaký čas zabýváme myšlenkou, které jsme dali pracovní název Virtuální vodoléčebné lázně. S klíčovými slovy otužování, aktivní pohyb, zdravá strava, zdravý životní styl. S poradnou, pohádkami na motivy životní cesty Vincenze Priessnitz, a mohla bych pokračovat. Dejte se překvapit!

Ráda bych ještě zmínila, že rozvoj naší firmy spojujeme od začátku se zaměstnáváním lidí se zdravotním postižením či jinými hendikepy. Snažíme se budovat značku Mamavis na uplatňování tzv. sociálních principů, s přátelskou atmosférou a týmovým duchem. Dá se říct, že zábalu Mamavis tak vlastně pomáhají hned dvakrát. Věřím, že i v tomto ohledu naplňujeme čistě lidský odkaz Vincenze Priessnitz.

Děkujeme za rozhovor a držíme palce!

KT

LČBA PACIENTŮ PO PRODĚLANÉ NEMOCI COVID-19 V PRIESSNITZOVÝCH LÁZNÍCH

Onemocnění Covid-19 zasáhlo postupně celou zemi, nevyhnulo se bohužel ani naší republice. Velkému množství pacientů zůstávají následky po prodělané nemoci, tzv. postcovid syndrom, proto je nezbytné pokračovat v léčbě i po ukončení hospitalizace. Častými příznaky jsou dechové obtíže, snížení kondice a únava.

Hospitalizovaným pacientům s Covid-19 vzniká nárok na třítydenní lázeňskou léčbu. Program respirační rehabilitace u postcovidových pacientů vychází z doporučeného postupu České pneumologické a fizeologické společnosti ČLS JEP. Cílem programu je seznámit pacienty s možnostmi pohybových aktivit vzhledem k povaze onemocnění a hlavně zlepšit jejich fyzický a psychologický stav. Priessnitzovy léčebné lázně se již mnoho let specializují na léčbu dechových pacientů, proto program pro nově vzniklou diagnózu je v mnohém podobný stávajícímu léčebnému programu.

Program začíná vstupním vyšetřením u ošetřujícího lékaře, který na základě aktuálního zdravotního stavu předepíše jednotlivé procedury.

Hlavní částí programu je individuální respirační fyzioterapie, kde je kladen důraz na zlepšení pružnosti hrudníku, uvolnění pomocných dýchacích svalů, reedukace stereotypu dýchání, nácvik lokalizovaného dýchání, nácvik použití dýchacích pomůček, atd. Další složkou programu je inhaláční terapie.

Nedílnou součástí programu je i venkovní klimatoterapie. Výraznou devizou pro léčbu respiračních onemocnění je naše klima. Vyskytujeme se v oblasti s nejčistším vzduchem v celé střední Evropě. Klima je zde podhorské, mírně dráždivé, s nízkou hladinou alergenů v ovzduší. Mezi stěžejní faktory patří čisté ovzduší s velkým výskytem lehkých atmosférických iontů, které usnadňují dýchání a vstřebávání látek

z ovzduší. Kvalita ovzduší je monitorována automatickou meteorologickou stanicí, která se nachází přímo v centru lázní. Výsledky pravidelných měření Hydrometeorologického ústavu v Ostravě dokládají, že koncentrace sledovaných polutantů v ovzduší (oxid dusíku, oxid siřičitý, prашný aerosol) jsou dlouhodobě hluboko pod imisními limity. Další stěžejní faktor je geologické podloží s mimořádným výnosem některých biogenních prvků nezbytných pro správný rozvoj a funkci organismu (Na, K, Mg, Ca, Li, Zn, aj.). V rámci klimatoterapie mají pacienti řízenou terénní chůzi s holemi na Nordic Walking a také venkovní skupinové dechové cvičení. Během chůze se snaží pacient zvyšovat zátěž a tím i svou fyzickou kondici. Na zvýšení kondice může v současné době využít i venkovní Fitpark v Balneoparku, který je vybaven posilovacími stroji.

Program končí závěrečným vyšetřením u lékaře a porovnáním výsledků ze vstupních a výstupních vyšetření. Z výsledků nás zajímají zejména hodnoty pružnosti hrudníku, zátěžových testů a dotazníkového šetření.

Cílem je obnovení správného dechového stereotypu, zvýšení síly dýchacích svalů, zvýšení rozvíjení hrudníku a zvýšení vitální kapacity plic, snížení dušnosti, zlepšení celkové psychické i fyzické kondice a hlavně zvýšení kvality života pacienta.

PhDr. Eva Jurčáková,
Mgr. et Mgr. Michal Kalina

Stále platí možnost využití státem dotovaného voucheru hodnotě 4000 Kč/osobu/pobyt. Platí pro všechny osoby starší 18 let na léčebné pobyty do 15.12.2021 v minimální délce 6 nocí.



POSÍLENÍ DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ

V souvislosti s mnoha desetiletími zkušeností v oboru podloženými odbornými klinickými studii a v kontextu současné pandemie a jejich dopadů na psychiku člověka připravili naši odborní lékaři léčebný pobyt, který bude mít pozitivní vliv na Vaše psychické a tělesné zdraví, pomůže Vám najít ztracenou duševní rovnováhu a umožní Vám se znovu „nadechnout“.



NÁVRAT KE ZDRAVÉMU DÝCHÁNÍ

rehabilitace dýchání

Dlouholetá tradice a bohaté zkušenosti s léčbou onemocnění dýchacího ústrojí umocněné výjimečnými klimatickými podmínkami představují ideální místo pro lidi po infekci Covid-19. Cílem pobytu je zlepšení dýchání, celkové psychické a fyzické kondice.





PARK HER A NOVÝ ADVENTURE GOLF OTEVÍRÁ OD ČERVENCE

Lázeňský park her s minigolfovým hřištěm byl od září 2020 mimo provoz, probíhala jeho stavební proměna do zcela nové podoby. Na místě bývalého minigolfu vznikl v rámci projektu "Odpočíváme hrou" relaxačně-pohybový areál pro rodiny, jehož součástí je také nový "Adventure Golf". Projekt byl podpořen Olomouckým krajem.

Adventure golf je kombinací klasického golfa a minigolfu jde o jeden z mála sportů, určených pro celou rodinu. V areálu lázní vzniklo originální dvanáctijamkové hřiště, první tohoto typu v regionu Jesenícka. Součástí drah a prostorů mezi nimi budou kameny, dřevěné palisády, umělá tráva, nebo třeba „písečná past“. "Cílem projektu bylo vybudování relaxačně-pohybového areálu pro rodiny s dětmi, seniory, návštěvníky regionu, cyklisty a turisty všech věkových kategorií. Park her se nachází v bezprostřední blízkosti dalších atraktivních míst Priessnitzových léčebných lázní. Naším

hostům se snažíme dlouhodobě nabízet v areálu zábavu formou hry a zdravého pohybu jako alternativu pro společné trávení volného času bez počítačů a mobilů", vysvětluje obchodní ředitelka lázní Kateřina Tomášková.

Areál „Parku her“ nabídne zázemí v podobě občerstvení, WC, půjčovny kol, půjčovny koloběžek, nově vybudovaný rodinný koutek, zázemí pro cyklisty, informační mapu a posezení formou laviček. Součástí projektu bylo také vybudování bezbariérového přístupu do areálu.

„Nový park her mohou návštěvníci navštívit začátkem července 2021 (sledujte naše webové stránky pro více informací), všechny srdečně zveme, zejména pak rodiny s dětmi,“ říká vedoucí volnočasových aktivit PLL Kateřina Galušková.



FILMOVÉ LÉTO 2021 V LÁZNÍCH

Ve dnech 24. – 28. července 2021 zavítá do Priessnitzových léčebných lázní „Kinematograf bratří Čadíků“, který bude každý večer od 21:30 na hřišti promítat filmy z aktuální nabídky české filmové tvorby.

Kinematograf bratří Čadíků je společností s třiceti-letou historií. Jeho hlavním projektem je každoroční Filmové léto, kdy se na veřejných prostranstvích (náměstí, nádvoří či louky) konají projekce českých filmů pod širým nebem, zajišťované speciálními projekčními vozy.

V lázních jsme kinematograf přivítali poprvé loni.

Připomeňme i dobročinný smysl této netradiční formy filmové zábavy. Filmové léto 2021 a třicetileté výročí Kinematografu bratří Čadíků v červnu letošního roku zahájí Kinematograf bratří Čadíků další sezónu Filmového léta – divácky oblíbené filmové-charitativní akce konané v letních měsících, kdy se do desítek českých měst a obcí rozjíždějí projekční vozy s nabídkou promítání českých filmů pod širým nebem.

Filmové léto je od roku 1998 neodmyslitelně spjata se sponzorstvím různých nadací. Z dobrovolného vstupného na projekce bylo dosud vybráno celkem 16 000 000 Kč, rozdělených mezi charitativní projekty

(Pomozte dětem, Kapka naděje, Archa Chantal, Masarykův onkologický ústav v Brně, Dar Života). Již několik let však Kinematograf úzce spolupracuje s Nadací Konto Bariéry, které téměř každoročně přispívá částkou přesahující 1 000 000 Kč. V minulém roce, jenž byl vzhledem k pandemii koronaviru plný nejistoty a překážek, se Filmové léto konalo na více než 150 místech a na dobrovolném vstupném se podařilo vybrat 1 300 000 Kč. Filmové léto 2021 proběhne tak jako tradičně od června do září a tentokrát bude o to mimořádnější, že Kinematograf bratří Čadíků letos oslaví 30 let své existence. Za tuto dobu získal mnoho věrných diváků a partnerů (k těm nejvýznamnějším patří Nadace ČEZ a Rádio Impuls), díky nimž se snad i nadcházející sezóna vydaří a výtěžek z dobrovolného vstupného opět pomůže těm, kteří pomoc skutečně potřebují. Jubileum Kinematografu doprovodí v rámci Filmového léta některé mimořádné projekce s účastí zajímavých hostů.

KOLOBĚŽKOVÁNÍ

Jedna z mála akcí, která v loňském roce mohla u nás v lázních proběhnout, byl krásný sportovní (závodní) den na koloběžkách.

Tato unikátní akce u nás probíhá již několik let s velkým ohlasem. Tento netradiční závod pro všechny milovníky koloběžek se bude konat 25. 7. 2021 na Ripperově promenádě. Podrobnější info naleznete na našich webových stránkách www.priessnitz.cz a na nástěnkách léčebných domů.

Zúčastnit se může opravdu každý, neohledně na jeho zkušenosti s jízdou na koloběžce. Přijďte si zaspovat.

Koloběžku Vám půjčíme.

Těšíme se na Vás.

V LÉTĚ ZVEME DĚTI NA DNY HER

V blízkém sousedství našich lázní se nachází Háj víly Ozdravy, ve kterém i letos bude pro děti připraveno zážitkové odpoledne s plněním úkolů.

Tradiční okruh po tomto lesním prostoru je vhodný pro malé děti v doprovodu rodičů, děti si odnesou i drobné odměny.

Stejně jako loni se akce koná dvakrát v pátek a jednou v sobotu odpoledne, vždy od 14. do 18.00 hodin. Po skončení akce bude možné posedět u ohně a opéct si špekáčky či jiné dobrotky.

„Při uplynulých ročních akcích jsme napočítali na každé akci od 80 do 120 dětí, ohlasy byly velmi dobré. Pohyb na čerstvém vzduchu a především ve zdravém lesním prostředí s velkým množstvím záporně nabitých iontů je příjemný i v horkém letním počasí. V těchto časech, které přinesly do širší veřejné diskuse mnoho závažných otázek ohledně zdraví, imunity, léčení a prevence by si takovou procházku měl každý dopřát a pozorovat reakce svého tělesného i duševního organismu,“ zve na akci její koordinátor Jiří Glabazna.

Dny her jsou naplánovány na 18. června, 10. července a 20. srpna. Dopředu budou i s podrobnostmi inzerovány na samostatných plakátech, sledujte proto nástěnky a vývěsky v lázních

SVĚTOVÝ DEN VODY

Světový den vody byl Organizací spojených národů určen od roku 1993 na 22. březen.

Důvodem je skutečnost, že na světě více jak miliarda lidí trpí nedostatkem pitné vody, nemá přístup k vodě.

V našich prvních vodoléčebných lázních si toto datum každoročně připomínáme a výjimkou nebyl ani letošní rok, kdy oslava vody proběhla za ztížených zdravotně-spoolečenských podmínek a zároveň za velmi chladného počasí. U příležitosti Dne vody 22.3.2021 jsme připravili několik zábavných úkolů, při jejichž plnění jste mohli společně s dětmi poznávat naše lázně, jejich historii a objevovat zatím neobjevená místa.

Správné úkoly na tyto odpovědi naleznete na našich webových stránkách v sekci Volný čas - kam v lázních

Z Vámi zaslanych fotografií zveřejňujeme ty nejvydařenější a všem autorům i aktérům děkujeme za zaslání i praktické naplňování odkazu pana Priessnitze!



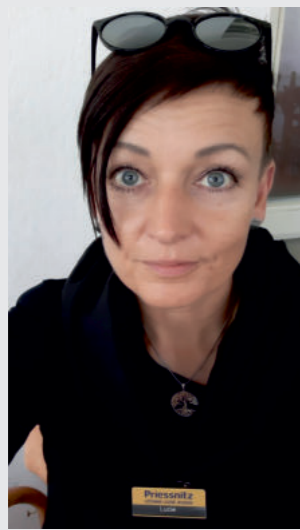
autor fotografie: Veronika Bilasová



autor fotografie: Vlad'ka Samcová

PŘEDSTAVUJEME
NAŠE ZAMĚSTNANCE

Lucie Smíšková



Na Denním baru se od loňského července můžete setkat se sympatickou servírkou, která rozhodně nešetří úsměvy a dobrou náladou.

Dá se o ní říci, že je zároveň živým důkazem toho, jak uzdravujícím způsobem můžou našim klientům vstoupit lázně do života.

Lucie k nám totiž přijela v roce 2018

a 2019 jako pacient s depresivní poruchou, rozhodla se zde pro radikální změny ve svém životě a po jejich uvedení do praxe tady už rok spokojeně žije a pracuje.

Co je náplní Vaší práce?

Pracuji na denním baru, takže rozmazluji naše klienty a jejich chuťové pohárky...

Máte z kontaktu s lázeňskými hosty v paměti nějakou výraznou osobnost nebo historku?

Výrazných a zajímavých osobností navštěvuje denní bar spousta. Historky? Pikantní jsou zejména ty, když se potkám na baru s klientem, který si mě pamatuje jako spolupacienta :D. Hodně klientů si Jeseníky a lázně jako takové natolik oblíbí, že o životě tady i trošku uvažuje, ale rozhodnout se, všechno změnit a vrátit se sem napořád si nechává jako sen, který ne každý má šanci realizovat. Já tu šanci měla a hlavně jsem měla pocit, že si to dlužím. Spousta z nás celý život plní sny těch druhých a na sebe úplně zapomíná. A pak končí v lázních jako "9"... Mně pomohly lázně se na sebe "rozvzpomenout"....., a tak jsem tady a šťastná :)

Dá se říct, co máte na své práci nejraději?

Lidi! Jsem lidumil. Myslím, že není zlých lidí... Jsou jen lidi hodně nešťastní a nebo hloupí.

Jak relaxujete?

Moc ráda chodím po kopcích kolem Jeseníku. Vezmu hůlky a celý den protrajdám bez předem určeného cíle.

Jak byste se charakterizovala?

Jsem veskrze pozitivní člověk. Ale byla to dřina :D

Co Vám v poslední době udělalo radost?

Spokojení klienti. Vnučka. Pocit, že lidi začínají jinak přemýšlet... Alespoň k něčemu nám ten covid byl...

Co Vás naopak může naštvat?

Arogance a bezohlednost.

Bez čeho byste se v životě neobešla?

Bez spřízněné duše... A i tady jsem jí nakonec našla. Kamarádku v mužském těle. On ví :)...

Máte své životní krédo nebo citát?

Netlač řeku, teče sama.

Co byste na závěr vzkázala čtenářům Lázeňských pramenů?

Asi bych vzkázala našim klientům, ať naše lázně využijí na maximum a chodí ven a kochají se místním vzduchem a přírodou. V okolí lázní je tak krásně... Ať klienti nečekají na spasení všemi možnými nabízenými procedurami, ale pokud jim to jejich fyzická kondice dovolí, ať chodí ven a nasávají tu všudepřítomnou energii. Není nic horšího než prosedět celý pobyt na pokoji nebo v křesle na hale. Venku to nabíjí a uzdravuje! Stačí jen chtít a umět se dívat...

V OSTRAVĚ ZACHRAŇUJÍ PRAMEN PO VZORU JESENICKA

Slovanský pramen, Alžbětín pramen či Vídeňský pramen. I takové názvy mají přírodní prameny, které lidé najdou v okolí proslavených lázní Vincence Priessnitz na Jesenicku. Jsou ozdobené květinami či kamennými pomníčky a je o ně pečováno. Svě jméno by měl nyní dostat i první přírodní pramen v Ostravě-Jihu. Proměněn má být po vzoru Jesenicka.

Po proslaveném prvorepublikovém místě u ostravského pramene V Korytku, který je nyní nefunkční, se lidé stále rádi prochází s dětmi a psy. Foto: Denisa Doležalová, Právo

„Jesenické prameny jsou fenoménem, který mě prostě fascinuje. Mým snem bylo opravit nějaký přírodní pramen právě tak, jak to krásně dělají na Jesenicku. Tak jsem se do toho pustil a udělal jsem projekt na záchranu jediného funkčního pramene v Ostravě-Jihu. Pramení v lokalitě Korytko v Zábřehu, v lese nedaleko Poodří,“ vysvětlil Právu autor projektu a zároveň kronikář Ostravy-Jihu Petr Lexa Přendík.

Dodal, že tento pramen by se mohl jmenovat Pramen Jihu či Jižní pramen. Obyvatelům nejlidnatější ostravské části Jihu se jeho projekt na obnovu přírodního pramene tak zalíbil, že mu dali nejvíce hlasů v rámci participativního rozpočtu Ostravy-Jihu. Zvítězil mezi dalšími 41 projekty. To znamená, že jeho realizaci zaplatí právě radnice Jihu.

„Hodně mě překvapilo, že můj projekt lidé tolik podpořili. Moc mě to potěšilo. Rád bych to místo U Korytka zachoval, jak je nyní. Je potřeba se ale postarat o renovaci kamenné zidky u pramene, aby

kameny vypadaly svěže, a je potřeba vyměnit tu starou rezavou trubku, která ze zidky trčí a vypadá jako odpadní. Zároveň z ní nyní voda neteče. Vypadá to, že to tam někde prasklo a voda tam teď prosakuje ze země a z trubky neteče. To znamená, že se to tam musí vybagrovat a zjistit, co se tam stalo,“ líčil dále kronikář.

Upozornil, že protože se nyní přesně neví, proč pramen teče jinudy, než má, tak se nedá odhadnout přesně cena projektu. „Myslím, že příští rok v létě se začne s pracemi a zjistíme, co je tam špatně. Musíme také udělat rozbor vody. Dokud ten pramen tekl z té trubky, tak tam lidé pro vodu chodili. V letech 1930 až 1981 šla odsud voda i do vodovodního řádu,“ popisoval autor projektu.

Odborníci předpokládají, že voda z pramene bude obdobné kvality, jako je u dvou pramenů v ostravském Bělském lese. „Protože to prameniště je na vrcholku Ondřejníku v Beskydech. Voda odtamtud protéká štěrčovým podloží až tady na jih Ostravy. Proto by i náš pramen na Jihu měl být s kvalitní vodou. Musíme ale zjistit, zda ho něco neznečišťuje,“ řekl Přendík.

Ostravský kronikář a historik by byl rád, kdyby byl pramen i označen informační tabulí, kde by se lidé

dozvěděli něco o celé lokalitě. „Třeba o tom, že kousek od pramene jsou zbytky výletní restaurace V Korytku, která byla ve 20. letech minulého století velmi proslulá. Říkalo se jí i Grobiánova restaurace. Dochovaly se fotky, které by se zde daly využít.“



Foto: estudanky.eu

Text: Klára Doležalová, novinky.cz

V JESENÍKU UŽ (TROCHU JINAK)
ZAHÁJILI LÁZEŇSKOU SEZONU

Zhruba dvě stovky lidí si v sobotu 15. května nenechaly ujít netradiční procházku jesenickými Smetanovými sady. MKZ Jeseník ve spolupráci s uměleckou skupinou Řev na hřišti a s podporou Olomouckého kraje pro ně nachystali Priessnitzovy procedury, ale i moderní oslavu 222. narozenin Vincenze Priessnitz. Školáci si slavností užili již v pátek 14. května.

Již druhý rok se kvůli koronavirovým opatřením nemohlo uskutečnit tradiční zahájení lázeňskotouristické sezony na Masarykově náměstí a v Priessnitzových léčebných lázních. Proto se trochu jiná oslava, tzv. procházka divadelní kolonádou, přesunula do městského lesoparku.

„Trasa procházky začínala příhodně v Aleji nářků a zájemci si prošli celkem osm zastavení, které byly propojeny dalšími aktivitami a zážitky. Snažili jsme se vycházet z odkazu léčitele, kdy jsme se inspirovali například jeho léčebnými prostředky. Zároveň jsme se ale přenesli i do současnosti, takže jsme slavili Priessnitzovy narozeniny a zapalovali svíčky na jeho pomyslném dortu,“ popsala kurátorka a edukátorka MKZ Jeseník Lucie Štůlová Vobořilová.

Příchozí procházeli mezi známými i pozapomenutými prameny a léčili své bolesti vodou, prací, čerstvým vzduchem a občas i slunečním svitem. Zároveň si užívali a aktivně se zapojovali do divadelních scének, které připomínaly život

Vincenze Priessnitz, prohlédli si přírodní galerii i zatančili na živou muziku.

„Jsme rádi, že nás počasí neodradilo a celou procházku jsme si moc užili. Nejvíce se nám líbila asi závěrečná oslava Priessnitzových narozenin, kde jsme si dali výbornou skleničku ve vodním baru. Hudebníci a všichni umělci nás náramně bavili. Děti asi nejvíce zafačovaný Priessnitzův pacient a srnka, která je známá z legendy,“ uvedla jedna z návštěvnic divadelní procházky.

Zatímco v sobotu 15. května se akce Priessnitz 222 aneb Zahájení lázeňské sezony uskutečnila pro veřejnost, již v pátek do Smetanových sadů dorazilo zhruba dvě stě padesát dětí z regionálních škol. Kromě jesenických tříd a družin se účastnily školy z Vápenné, Bernartic, Písečné nebo Adolfovic. Za uskutečnění akce patří poděkování umělecké skupině Řev na hřišti, dobrovolníkům a také Olomouckému kraji.

Markéta Turková



AŽ DO ŘÍJNA S PRIESSNITZEM 222

Nyní budou ve městě Jeseník odkaz Vincenze Priessnitz a jeho říjnové 222. výročí od narození připomínat tematické plakáty grafika Filipa Raifa. Na podzim snad epidemiologická situace dovolí, aby se uskutečnil tradiční Týden Vincenze Priessnitz, který pořádají Priessnitzovy léčebné lázně.

PŘIJĎTE NA FILM ŠARLATÁN

Svým léčitelským uměním dokázal pomoci tisícům lidí. Mezi svými pacienty nedělal rozdíly. Dosáhl svou prací na svou dobu značného jmění, a to mu mnozí záviděli. Měl mocné nepřátele, včetně řady lékařů. Byl obžalován a souzen. A měl také mocné zastance, z řad lékařů i vysoce postavených vlivných lidí, kterým zachránil život či zdraví. O kom je řeč? O zakladateli našich lázní panu Priessnitzovi, ale totéž platí o léčiteli Janu Mikoláškově (1889-1973), jehož osud s notnou dávkou autorského pohledu popisují čeští filmaři ve snímku Šarlatán. Přijďte se na film podívat v sobotu 25. července v rámci Filmového léta Kinematografu bratří Čadíků na hřiště za lázeňským domem Priessnitz.

Šarlatán je inspirován životním příběhem léčitele Jana Mikoláška, který se stal úředním znalcem bylin a dokázal diagnostikovat onemocnění ze vzorků lidské moči. Se svými spolupracovníky míchal směsi ze 27 druhů rostlin, vyráběl také masti, oleje, kapky a tzv. „prášky“. Tvrdil, že samotné bylinky nemají takový účinek jako jejich vhodné kombinace a podobně jako Vincenz Priessnitz zdůrazňoval, že stejnou chorobu u dvou různých lidí nelze léčit stejným způsobem, v jeho případě tedy stejnými bylinkami: „Mají třeba dva lidé na chloupek stejnou chorobu, oba jsou muži, oba stejně staří a stejného tělesného složení. A přece, když předepíše oběma totéž, jednomu to pomůže, druhému ne.“ Jan Mikolášek sepsal své poznatky do rukopisu knihy s názvem Bůh, příroda a člověk.

Budoucímu československému prezidentovi Antonínovi Zápotockému po jeho návratu z koncentračního tábora léčil Mikolášek v roce 1946 snět v noze. Zachránil mu končetinu před amputací a Zápotocký nad ním později držel

ochrannou ruku i v dobách, které léčitelství a soukromému podnikání nepřály. Zápotockého nástupce Antonín Novotný měl již na Mikoláška jiný názor, a tak byl „šarlatán“ lidovým soudem odsouzen ke ztrátě majetku, odnětí občanských práv a svobod a pěti letům vězení.

Léčitele Jana Mikoláška ve filmu ztvárnili pozoruhodnými hereckými výkony otec a syn Ivan a Josef Trojanové. Snímek je neobyčejně vizuálně působivý. A přestože scénář vychází ze skutečných osudů jmenovaného léčitele, je k nim zároveň přidána notná míra autorské invence. Tvůrci využili jistého tajemství, které obestírá Mikoláškův osobní život, a obohatili scénář o dnes módní homosexuální linku. Také psychologicky jej vykreslili způsobem, který dnes „vyžaduje divák“, tedy jako kontroverzní osobnost, chovající se občas nepochopitelným a šokujícím způsobem. Při pátrání po skutečném psychologickém profilu historického Jana Mikoláška je dobré si tyto prvky odmyslet a spojit spíše s autory než s hlavním hrdinou.


Proto doporučujeme si před návštěvou filmu prohlédnout fotografie či videozáběry této nesmírně zajímavé postavy české léčitelství, nebo přečíst zápisky pamětníků či úryvky z jeho textů.

Jiří Glabazna



Křížovka:











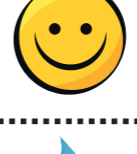



K podpoře působení vody doporučoval Priessnitz svižný pohyb. Vydatné pochody k pramenům patřily k léčebnému řádu, délka pochodu i převýšení měly zajistit vliv na zlepšení vitální kapacity. Důležité bylo také...

POMŮCKA: AVERZ. RHEXE	OSOBA SÁ-MOSTATNĚ VYDĚLEČNĚ ČINNÁ ZKR.	UPRO-STŘED	A TAK DĚLE ZKR.	KRUŽÍTKO ZASTAR.	DODATEK V DOPISE ŠITÍM VPRAVIT	DVEŘNÍ ZÁVĚS	ČÍSLOVKA RADOVÁ STR. ROD	TÝKAJÍCÍ SE BLECHY	ETYL-ALKOHOL	ÚKON VE FOTBALE	SOUHRNÝ NÁZORŮ	AVIVÁŽNÍ PŘÍPRAVEK	PANOVNÍ-KOVO	JEDNA A JEDNA	UŠTVAT	PRACOVNÍK VE SLÉ-VÁRNĚ	INICIÁLY FYZIKA EINSTEINA	INICIÁLY DESETI-BOJÁŘE DVOŘÁKA
OHMATÁNÍ							SEŠIT				SPORTOVNÍ KLUB ZKR.		DUPAT					
ZŮSTAT							VEDOUCÍ HOVOR. LOLITA DOMÁCKY				EVROPAN INICIÁLY MALÍŘE RUBENSE		POHLED DO NITRA TVOJE OSOBA					
1. DÍL TAJENKY																	PŘEDNÍ STRANA MINCE	SVIŽNĚ
NEBO KNIŽNĚ			BÝT NAŽIVU SPZ NÁCHODA				INIC. HERCE ŠEVČIKA INIC. ZPĚV. NAVAROVÉ		ODSTŘELY					STŘEDOVĚKÝ NÁJEZDNÍK JUNÁK				
	UHERSKÝ JIŽDNÍ VOJÁK	VLÁKNO K ŠITÍ PROTRŽENÍ				NEHODNÍ VE VELKÉ VZDĚLE-NOSTI				VEDRO				TKALCOVSKÉ NÁSTROJE ATLET. KLUB ANGL. ZKR.				
BOBRÍ STAVBA					KLOUBNÍ NEMOC KOMORA KOM. PRÁV.							ZAVAZADLO			SLOVAN VEDOUCÍ SBORU			
TYP LOPATY							VYSOKÁ KARTA	POŘÍČÍ				OHON				INIC. HERCE LUKAVSKÉHO VHODNĚ K ORBĚ		
CHEM. ZN. SELENU			OKLEPÁNÍ ÚDAJ NA DOPISE ZKR.										NAMODRALÁ	ŽALOSTNĚ OBRNĚNÝ TRANSPOR-TÉR ZKR.				
PRAŽSKÝ BAZÉN				NÁZEV MĚNY KVANTOVÝ ZESILOVAČ								ČÁST VOZU CHIRUR-GICKÝ NÁSTROJ					PRAŽSKÝ OBCHODNÍ DŮM ZKR.	CHARAKTE-RISTICKÁ VLASTNOST
ČESKÝ ZPĚVÁK VLASTA ???					KUJNÝ MAT. ČÁST KYČELNÍHO KLOUBU			BLAHO	UMĚLEC	SVĚVOLE		VÝMĚŠEK TĚLA ZRADCE HOVOR.				AKADEMICKÝ TITUL ZKR. KORÁLOVÝ ŮTES		
	SODOVKA	ČESKÝ VÝROBCE DLAŽDIC VESNICE				OKRESNÍ SPRÁVA SOC. ZAB. TAMTEN						POLOHA TĚLA		PRVOCI ALE NĚMECKY				
TAK ANGLICKY			ZN. STE-RADIÁNU LÉK. POSUD. KOMISE		ODCHYT ZVĚŘE KLÁVESÁ NA POČÍTAČI						PESKOVATI ČÁST CHRUPU						KUS ZKR. ZVOLÁNÍ TOREADORA	
2. DÍL TAJENKY																	JÍL SLOVEN.	ZESILENÝ ZÁPOR
SKLÍČENOST							POZDRAV ZASTAR.						SORTA BÍLÉHO VÍNA					
ASOCIACE CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ ZKR.				KYANID DRASELNÝ			AŤSI						SLOVENSKÁ POLNÍ MÍRA		SPÍNAČ			




Člověk je ve své tělesné, duševní a duchovní jednotě nedělitelný celek a život je vzácný dar, o který je třeba se starat vlastní péčí o zdraví, především přirozeným způsobem života za pomoci účinků čistých přírodních sil ...

T	V	N	O	T	A	V	O	P	D	E	C	I	P	O	C		
T	S	A	N	R	Á	H	E	L	C	O	N	Y	Š	V	E		
S	P	O	J	O	V	A	T	E	L	K	A	U	M	L	L		
O	M	Š	D	Z	T	D	N	T	L	N	M	U	U	O	I		
N	R	U	O	E	L	E	G	I	E	Ě	I	O	N	B	Ž		
L	K	C	H	R	R	Š	C	H	N	V	L	R	K	Ž	G	L	U
Y	O	E	E	N	T	A	Ě	O	O	O	E	U	S	U	O		
M	P	I	E	S	C	S	S	T	L	A	D	A	T	E	L		
O	P	M	O	E	T	T	A	O	D	N	U	K	E	S	S		
E	T	U	R	K	S	R	P	H	S	O	S	N	A	H	Y		
N	Y	M	A	D	O	J	E	Z	D	B	Ú	U	K	Z	V		

BLUES - DATEL -
DOJEZD - DOLINA -
HASTROŠ - INKLINACE -
LEGIE - LONŽE -
MENŠENEC - MOGUL -
MUMIE - NEOMYLNOST -
NEVĚSTKA - NOCLEHÁRNA -
ODKAZ - OPERETA -
OPICE - ORCHESTR -
ORATORIUM -
OŠUMĚLOST - PLETIVO -
POKRM - POLOKOULE -
SEKUND - SKRUT -
SOSNA - SPOJOVATELKA -
STEAK - ŠEDOST - TEREJA -
ÚSUDEK - VATON -
VYSLOUŽILEC - ZHOTOVITEL

	+		=	5
	+		=	4
	+		=	6
	+		=	
	+		=	
	+		=	3



	+		+		=	

Pomoz nám zjistit, jaká čísla se skrývají pod obrázky!





KINEMATOGRAF
bratří Čadíků


FILMOVÉ LÉTO

23.7. Meiky
24.7. ŠARLATÁN
25.7. 3Bobule
26.7. Havel
27.7. Mlsné medvědí příběhy
+
30 let Kinematografu

Začátek promítání ve 21:30 na hřišti
dobrovolné vstupné
(dobročinné účely)

IMPULS Ráááááadio K|o|n|t|o|B|a|r|i|é|r|y NADACE ČEZ

PŘED 222 LETY SE NARODIL *máš* VINCENZ PRIESSNITZ!



„VY CHCETE JÍT ZA TÍM VODNÍM LÉKAŘEM? ACH, RADĚJI ZA TÍM ČLOVĚKEM NECHOĎTE. JE TO BLÁZEN.“

Odpověď kolemjdoucímu na dotaz, kudy se jde k Priessnitzovi.

222 let od narození Vincenze Priessnitze

mkz Městská kulturní zařízení Jeseník
Jeseník
Olomoucký kraj

© Filip Raif

Jak se chovat k **Jeseníkům**

Les je živá, moudrá a celistvá bytost. Příroda přeje všemu živému. Také nám lidem umí napomoci ke zdraví, dobré náladě, odpočinku a optimismu. Záleží hlavně na tobě.




Les je tichý. Když jej navštívíš, respektuj to a zkus jej co nejvíce napodobit. V tichu uslyšíš a uvidíš více.



Krajina je zranitelná. Nerozdělávej v přírodě oheň a nezhazuj žhavé předměty - požár se šíří rychle, hubí vše živé a působí obrovské škody.



Lesní cesty jsou tu nejen pro tebe. Les má své hospodáře a cesty jsou tu pro jejich práci. Na kole a běžkách se pohybuj jen po značených stezkách a cestách. Nenič turistické značení a upravené běžecké stopy. Nezapomeň dbát o svou bezpečnost, ale i ostatních. V chráněných územích nechoď mimo ně ani pěšky.



Příroda je štědrá. Nabízí své plody lidem i zvířatům. Zbytečně netrhej a nenič rostliny ani houby, vše má v kouzelném světě přírody své místo. Při sběru buď obezřetný, ne všechny plody a houby jsou jedlé. Štědrosti lesa využívej s mírou, neber si víc, než potřebuješ, nech i ostatním.



Příroda je čistá. Co jsi s sebou přinesl, zase odnes. Můžeš lesu a krajíně pomoci tím, že odneseš také to, co tam pozráceli či zanechali jiní. Ve svém nitru pak můžeš vnímat vděčnost míst, kterým jsi takto pomohl.



V přírodě jsou doma živočichové a jiné bytosti, i když je nevidíš a neslyšíš. Se psem a jinými domácími zvířaty přijď na návštěvu jen tehdy, máš-li je pod kontrolou.

Generální partner Jeseníků

Partneři projektu



Krajinná rovnováha je křehká. Proto zanechej automobil na parkovišti a nejezdí ani tam, kde není výslovně „zákaz vjezdu“.



V přírodě bydlí zvíř, ptáci a mnoho jiných živých organismů. Pro své vlastní stanování a bydlení využij jen místa k tomu vyhrazená.



Les může být nebezpečný. Třeba při větru a námraze či ostatních klimatických jevech. Vyhybej se místům, kde se kácí stromy, a respektuj upozornění a pokyny lesníků.



Krajina je na mnoha místech divoká a odlehlá. Zbytečně při svém výletu neriskuj, aby ses vrátil v pořádku domů. Pomůže ti k tomu i vhodná obuv a oblečení.